



# LUCMAJOR

Núm. 66 Març 87

de pinte en ample

Preu: 90 pts.



## LA PEIXATERIA, UN EDIFICI AMB HISTÒRIA



**SA RUA,  
UNA  
FESTA  
QUE  
ARRELA**

# SUPER DERESA

Aeda. Caballero Ramón Santmartí, s/n.

Esq. San Francisco - Telf. 66 01 78

• LLUCMAJOR •



## OFERTES MENSUALS EN ALIMENTACIÓ

- **Arròs FELIZ..... 86 pts.**
- **Llegums 1 Kg.....89 pts.**
- **Farina NOMEN 1 Kg.....70 pts.**
- **Mimosin 4 L. .... 299 pts.**

\*\*\*\*\*

**Això i molt més amb la màxima qualitat  
en una extensa exposició de 800 mts.<sup>2</sup>**



**EL SUPERMERCAT DE LLUCMAJOR PER A TOTA  
MALLORCA**

**Llucmajor**  
de pinte en ample

Revista mensual.  
Depòsit Legal PM 350-1981.  
Any VI

EDITA:  
Obra Cultural Balear de  
Llucmajor.

INFORMACIO I  
PUBLICITAT:  
Carrer Esperança, 2  
(Llucmajor)

DIRIGEIX:  
Catalina Font.

COLLABOREN:  
Joana Artigues  
Francisca Barceló  
Ignasi Barceló  
Miquel Barceló  
Jordi Bayona  
Miquel Bezares  
Francisca C. Cabot  
Francisca Capellà  
Miquel Cardell  
Joan Clar  
Joan Contestí  
Bartomeu Font  
Joana Font  
Càndida Gamundí  
Antoni Garau  
Catalina Garau  
Maties Garcias.  
Miquel Janer  
Coloma Julià  
Antoni Llombart  
Miquel Mascaró  
Maties Mut  
Miquel Mut  
Guillem Oliver  
Jaume Oliver  
Margalida Palou  
Sebastià Rubí  
Miquel Sbert  
Tomeu Sbert  
Catalina Serra  
Joan Socias  
Arnau Tomàs  
Jaume M. Tomàs  
Pere F. Torrents  
Francesc Verdera

SECCIO ESPORTIVA:  
Coordinador:  
Joan Quintana

Col.laboren:  
Joan B. Garau  
Jaume Manresa

FOTOGRAFIES:  
M. Clar  
Fermín  
C. Julià  
Mut Fotos  
Antoni Monserrat  
Antoni Oliver

IMPRIMEIX:  
Edicions Manacor S.A.  
Ronda del Port, 60

El pensament de la  
Revista s'expressa només a  
través de l'Editorial.



## La independència de la revista

Quan ja fa quasi sis anys va néixer aquesta revista, ho va fer amb uns principis ben clars: esdevenir un mitjà de comunicació local inspirat des d'una òptica mallorquinista, democràtica i avançada. Ens podem haver equivocat en moltes coses, però la fidelitat a aquests principis no ens ha faltat. I esperem que pugui ser per molts d'anys.

El fet de tenir aquestes coordenades ideològiques no ens fa propietat de ningú més que de nosaltres mateixos. La nostra aspiració no és esdevenir vehicle de ningú, sinó eina de difusió d'uns plantejaments perquè s'escampin dins tota la societat local, inclosos els partits polítics i les institucions.

Sabem que és un tòpic simplista dir que som la "revista del PSM", però això no és ver. Diversos motius ho avalen: els nostres plantejaments no són propietat de cap partit, encara que sovint la mala actuació de més d'un s'entossadesqui a fer-ho entendre; dins la plantilla de col.laboradors hi ha gent molt diversa i a ningú no li demanam què pensa o què vota; les nostres pàgines estan obertes a les col.laboracions de tots els grups, que si no n'envien més és per qüestions que s'escapen de la nostra responsabilitat; i les opinions i actuacions personals d'un o més col.laboradors de la revista no pot derivar mai en un compromís de tota la redacció.

Aquest recordatori ens hauria de servir per fer avinent que si qui fins ara ha ocupat un lloc de responsabilitat dins la revista, personalment ha decidit comprometre's amb el PSM per preparar les eleccions municipals, això no implica un idèntic compromís de tot el col.lectiu de la revista.

En aquest número publicam una carta del Sr. Joan Janer referida a aquestes qüestions. La nostra resposta és clara: 1) Ens alegra que el Sr. Janer s'hagi decidit a escriure, primer perquè és un bon amic de la revista (va contribuir al seu naixement de forma ben eficaç) i perquè ens fa goig veure com, després de més de cinc anys d'existència de revista, un llucmajorer interessat per la cosa pública (ha militat a diversos partits, un d'ells passat a millor vida), a la fi ha trobat tema per escriure. Com que fins ara no havia passat res... 2) No entram en les referències partidistes de la lletra (la militància política de l'autor, els atacs a una U.M. que no té a veure en la discussió, la caricatura —malintencionada o fruit de la ignorància— de la ideologia del PSM...), sinó que ens centrarem en l'eix central de la carta. 3) En aquest sentit hem de dir que la seva proposta, com el metge Ganyot, ha fet tard: totes les mesures de dimissió que demana ja estaven decidides abans d'enviar la carta, tot i que no hi estaven quan a finals de gener preparàvem el número de febrer i en Maties Garcias encara actuava com a co-director de "Llucmajor". 4) El fet que en Maties Garcias deixi les responsabilitats directives per qüestions de transparència i dedicació horària no implica el seu bandeament de la revista. Insistim, tothom pot col.laborar-hi i tenir responsabilitats polítiques dins una societat democràtica no és sinònim de ser un apestat que no pot participar en iniciatives socials i culturals. La societat local la constituïm tots amb les nostres aportacions en tots els camps. Benvingudes siguin les noves iniciatives polítiques que s'auguren dins Llucmajor. Esperem que entre tots fem un poble millor. La revista, per damunt de contingències partidistes, vol col.laborar-hi.



## Casa de la vila.

COMISSIO DE GOVERN DEL 28-1-87. —Es prengueren els següents acords:

-Concedir a l'Institut Nacional de Batxillerat, "Maria Antònia Salvà", una subvenció de 75.000 pts. en concepte ajuda despeses de la Setmana Cultural.

-Es fa constar la recepció provisional de les obres de construcció poliesportiu de S'Arenal.

-Autoritzar despeses de 2.500 pts. per cuidadora, en concepte de matrícula de la "II Jornada d'Educació Infantil" de la C.A.

-Deixats de banda 7 expedients urbanístics per construccions il·legals.

-Autoritzar despeses de 45.000 pts. perquè siguin donades a Pere A. Salvà, per treballs de confecció i cura dels vestits de patges pels Regis Màgics.

-Concedir una subvenció de 100.000 pts. al Col·legi Públic del carrer Sa Dragonera de S'Arenal, per comprar una màquina fotocopiadora.

-Homenatjar, el proper dia 30, a Bartomeu Vila Numas, amb ocasió de complir els 100 anys.

### PLE ORDINARI DEL 23-2-87

**CENS ELECTORAL:** Es va presentar i aprovar l'estimació reclamàtoria del cens electoral, repartit amb anterioritat a aquesta convocatòria amb 23 reclamacions, de les quals 21 foren per omissió i les altres per equivocacions en nom i llinatges.

**COBRAMENT DE TRIBUTS:** Se va aprovar, amb el vot contrari del grup socialista, que la gestió del cobrament dels tributs locals es farà en un conveni amb la Comunitat Autònoma, que retindrà el 3 per cent. Els socialistes trobaren que amb aquest percentatge que cobra la Comunitat Autònoma, podria, el nostre Ajuntament, fer-ho per ell mateix, i promouria uns quants llocs de treball.

**ESTATUETA REI JAUME III:** Per unanimitat es va acordar concedir l'Estatueta del Rei Jaume III a Bartomeu Font Obrador, Cronista Oficial de la Ciutat, i autor de la Història de Lluçmajor.

**URBANISME:** Aprovació provisional de l'adaptació i revisió del Pla Parcial de Puig de Ros.

**PRECS I PREGUNTES:** El grup mixte va demanar que a les obres que es fan a l'anomenat "Saló", previst per un pis, se'n facin dos.

El PSOE va protestar pel sistema que se segueix per a la contractació de personal, de mode partidista i arbitrari, i també va cridar l'ordre a l'encarregat de supervisar els adobaments dels carrers Linderos, Montaña, García Lorca i Cabrera, que els fan malament, tant en manca d'asfalt com en d'altres detalls tècnics.

### COMISSIO DE GOVERN DEL 18-II-87.

**ARQUITECTE MUNICIPAL:** Es va acordar anomenar arquitecte municipal interí a Salvador Stela Miquel, pel temps que estigui vacant la plaça, amb dedicació de mitja jornada.

**INDEMNITZAR:** A Miquel Clar Caldentey, en 9.150 pts. pels danys fets en el seu vehicle quan va botar la tapadora d'un imbornal existent en el carrer.

**AUTORITZACIO DE DESPESES:** 75.000 pts. al Director del Col·legi Públic de S'Arenal, per ajuda a la Rueta Escolar.

100.000 pts. a l'Associació d'Hotelers de la Platja de Palma, per ajuda a la desfilada del Carnaval.

100.000 pts. al C.D. Espanya, per a la compra de material esportiu per als equips base.

20.000 pts. a l'Associació de Pares d'Alumnes del Col·legi de Sant Bonaventura com a ajuda a la representació teatral feta al Teatre Recreatiu.

50.000 pts. a "Halcones de Mallorca", com a ajuda al festival aeronàutic celebrat a S'Arenal.

50.000 pts. a l'Associació de la 3a. Edat de S'Arenal, com a ajuda d'acondicionament del seu local social.

A. Tomàs.

### Presentada pel Senador Buades. UNA PREGUNTA SOBRE LES INVESTIGACIONS DE LA GUARDIA CIVIL A LLUCMAJOR.

L'estranya investigació duita a terme per membres de la Guàrdia Civil de diversos pobles de Mallorca sobre l'activitat dels protagonistes o dirigents de les passades protestes estudiantils, també va tenir repercussions a Lluçmajor. Com ja va avançar la premsa diària de Palma, un número de la Guàrdia Civil del quarter de Lluçmajor, vestit de paisà, va pujar a la Biblioteca de "La Caixa" amb la intenció d'interrogar un estudiant llucmajorer i extreure-li informació sobre les protestes i manifestacions duites a terme fins al moment i sobre les idees polítiques amb que s'identifica. L'intercanvi de paraules entre els dos protagonistes de l'interrogatori més o menys informal va acabar amb la negativa de fer cap declaració política per part de l'estudiant.

Aquests fets —i els registrats a altres indrets de Mallorca— han trascendit ara a les Corts Espanyoles gràcies a la pregunta formulada al Govern pel senador mallorquí del Partit Liberal, Sr. Antoni Buades. El senador Buades demana oficialment al Govern si "Es cert que la Direcció General de la Guàrdia Civil o alguna altra autoritat del Ministeri de l'Interior ha ordenat indagar l'afiliació política dels estudiants" ja sigui tan sols a Balears o amb caràcter general. Demana també si

"no considera el Govern que aquestes accions vulnerarien l'article 16.2 de la Constitució", la qual proclama que "ningú no podrà ser obligat a declarar sobre la seva ideologia, religió o creença". Aquesta pregunta, una vegada superats els tràmits oportuns, haurà de ser contestada pel Ministre de l'Interior, Sr. Barrionuevo, o per alguna altra autoritat representativa del ministeri en qüestió.



**EL SALO DE PERRUQUERIA  
I BELLESA DE LES  
GERMANES  
PUIGSERVER**

**ELS OFEREIX EL SEU HORARI:**  
De dimarts a divendres  
de 9 a 12 i de 15 a 19  
i els dissabtes de 9 a 19

**C/ Orient, 8 - Tel. 66 02 87  
LLUCMAJOR**

## REUNIO D'ENTITATS I PARTITS LLUCMAJORERS PER CAPOCORB.

El passat dia 27, divendres, es reuniren a les vuit del vespre, als baixos de la Rectoria, diverses entitats cíviques i polítiques llucma-

joreres; el GOB, l'Obra Cultural Balear, el Partit Socialista de Mallorca i el Partit dels Comunistes (PCB), convocades per aquest darrer partit. La intenció del PCB a l'hora de fer la crida a les entitats i partits llucmajorers era la de crear una plataforma que

coordinàs els esforços encaminats a esbrinar els efectes que pot tenir el projecte d'urbanització de Capocorb Nou, així com les possibles accions encaminades a difondre la consciència d'aquest problema entre la població llucmajorera i mallorquina. El PCB mani-

festà la seva voluntat de treballar conjuntament, lluny de qualsevol protagonisme partidista, amb aquelles entitats i partits que vulguin integrar la plataforma. Seguirem informant en properes edicions.

## En Pere Capellà, una popularitat que dura Professors, pares d'alumnes i alumnes des frares representaren "L'amo de Son Magraner"

A. LI.

Divendres dia sis de febrer, al Teatre Recreatiu, un grup de pares d'alumnes, professors i alumnes del col·legi de Sant Bonaventura varen representar per segona vegada la comèdia de Pere Capellà, "L'amo de Son Magraner", que ja havien representat el denou de desembre anterior. Ambdues representacions varen gaudir d'un nombros public espectador que en sortí molt satisfet de l'obra i del treball dels actors. La primera representació aconseguí d'omplir la sala, la segona va reunir diversos tres-cents espectadors, tot un èxit a Llucmajor i més tenint en compte el caràcter afeccionat de la feina.

Però afeccionat no vol dir xerec de cap de les maneres. Els organitzadors de l'acte el venien assajant i preparant des de l'estiu. La bona afecció i el treball fet van esser, juntament amb la popularitat que encara dura de les obres de Pere Capellà, les claus d'aquest èxit que ha vingut a enriquir una mica més la vida social i cultural del nostre poble.

PERE CAPELLÀ,  
"MINGO REVULGO".

No és la primera vegada que un grup d'afecionats llucmajorers representen una obra de Pere Capellà. La seva popularitat, ben viva avui, més de trenta-dos anys després de la seva mort, l'interés que



encara atreuen les seves obres i el fet de la seva impressió —que en possibilita l'esser representades per tots aquells afeccionats que vulguin fer-ho—, han marcat molt les decisions de totes les companyies teatrals i grups d'afecionats que durant tants d'anys han anat convertint Pere Capellà en un clàssic popular del teatre mallorquí d'aquest segle.

Pere Capellà i Roca, molt conegut també pel seu pseudònim "Mingo Revulgo", va néixer a Algaida el 5 d'Agost de l'any 1907. El seu pare, Llorenç Capellà i Garí, d'origen llucma-

jorer, va ser glosador d'anomenada. El fill de Pere Capellà, Llorenç, és també escriptor. Capellà visqué molts d'anys a Montuïri —on col·laborà als primers números de la revista local "Bona Pau" fins el dia de la seva mort— i va morir al Terreno el 17 de desembre de 1954. La seva mort fou molt sentida i un cop molt fort per al teatre mallorquí d'aquelles hores. Glosador com el llucmajorer Climent Garau i ajuntaments, com el de Montuïri li reteren homenatge.

Sabater d'ofici, Capellà estudia a la Normal i

obté als vint-i-cinc anys el títol de mestre nacional. Era l'època anterior a la Segona República Espanyola i Pere Capellà comença a esser conegut per les seves plagues de glosats on manifesta la seva ideologia esquerrana i republicana, així com pels seus articles polítics. En esclatar la guerra aconseguí de passar a la península on ingressa a l'Escola Popular de Guerra de la Generalitat de Catalunya d'on surt tinent i lluita a Guadalajara i Madrid, on, ja al final de la guerra aconseguí el grau de comandant. L'etapa de l'Escola Popular de Guerra és la més

obertament catalanista i antifeixista de tota la trajectòria de Capellà. Una bona mostra d'aquest catalanisme antifeixista en són poemes com "Jo sóc català" i "Terra meua". En entrar els "nacionals" a Madrid és empresonat i condemnat a vint anys de presidi. Fins que surt del penal, el 1943, tota la seva producció ha d'ésser forçosament en castellà.

Un cop fora de la presó passa a viure a Montuïri on segueix escrivint, Sanchis Guarner el visita i l'encoratja a dedicar-se de bell nou a la comèdia. El 24 d'octubre de 1949 la companya "Artis", la de Cristina i Joanet Valis, amb un jove Xesc Forteza, estrena al Teatre Principal de la Ciutat de Mallorca l'amo de Son Magraner.

#### EL TEATRE DE PERE CAPELLÀ.

L'amo de Son Magraner és un èxit de públic sense precedents. Aquesta i d'altres obres com ara S'hereu de sa farinera, De tot i molt, Na Catalina de Son Gallard, el rei Pepet, Es marquès de sa rabassa, per citar-ne algunes de les més conegudes, fan de Pere Capellà l'autor més popular i conegut, de molt, de l'època de la postguerra. En aquesta època col·labora també en versos en català al diari Balears, les "Coplas sin malicia" de "Mingo Revuigo", el seu popular nom de batalla, on ironitzava multitud de temes i personatges mallorquins d'actualitat, augmenten la seva popularitat.



L'èxit del Teatre Mallorquí de Pere Capellà en uns moments tan difícils per a la nostra cultura l'hauríem de cercar segurament en l'humor la ironia i la tendresa de l'acció i el diàleg. La pagesia de Pere Capellà és més realista que idealitzada, i el diàleg és també mostra d'aquest realisme. El pagès a les obres de Pere Capellà no és el típic i tòpic beneït de la comèdia davant el ciutadà llesterró, però tampoc no hi és gens idealitzat. L'humor surt més del dinamisme i vitalitat de l'acció i de la ironia realista dels diàlegs que d'uns personatges que són més versemblants i realistes que no caricaturit-

zats. Les seves comèdies són vàlides i efectives per la pròpia acció dramàtica en la qual ens ofereix un ample tendre i irònic panorama de la vida del nostre país.

L'obra de Pere Capellà ocupa un lloc en el teatre mallorquí d'aquest segle i la seva obra i figura han merescut l'atenció d'estudiosos com Joan Miralles, Josep Maria Llompart, Gori Mir, Gabriel Janner Manila o Joan Miralles, autor d'una monografia "Vida i Obra de Pere Capellà" (Mingo Revuigo) editada el 1980 per l'Obra Cultural Balear.

El Col·legi de Sant Bonaventura destaca per aquest tipus d'iniciatives dels seus membres i per la seva segura participació en moltes de les festes populars que hi ha a la vila. Enguany participaren, com és ja habitual, a Sa Rua, on les carrosses i comparses de l'escola varen agrair molt a la resta dels participants i públic... També és prevista l'organització d'un cross en tornar el bon temps.



## sa teulera

CENTRES - RAMS DE NUVIA

PLANTES - CORONES

Carrer Campos 80 - Tel. 66 01 76  
Plaça Espanya, 45 - Tel. 66 13 59



## ESPORTS LLOMPART

*Espardenyeria*

GRAN VARIETAT  
D'ESPARTANYES,  
PRENDES ESPORTIVES  
I ARTICLES DE PESCA

C/ S'Estrella, 21  
Tel. 66 05 78  
LLUCMAJOR

## S'Arenal

## Reeixit Carnaval de S'Arenal

Tomeu Sbert.

Aquest any, la manifestació carnavalesca ha aconseguit millorar èxits anteriors. Unes seixanta mil persones presenciaren l'espectacle, amb sortida des de Son Verí a la Plaça de les Merveilles. Pot ésser la major festa de l'any. El total de carrosses, comparses, cavallistes, disfressats i altra mena de participants fou de més de cinc-cents números, la qual cosa significa un parell de mils de desfilants optants als diferents premis que es concedeixen, essent els triomfadors en carrosses "el Circo", premi de vint mil duros, el segon premi "Barcelona-92" amb cinquanta mil pessetes; i el tercer "tren de carnaval". El primer premi amb bandes i comparses fou per al grup "pallasos"; el segon "comparsa Enric VIII", estil anglès. En cavallistes triomfà "Sa Murai". Es concediren altres premis de menor importància.

Una manifestació de caràcter internacional que tingué com a jurat qualificador Bartomeu Xamena, Antoni Tarabini, Francesc Albertí, Miquel Clar, que vingué com a conseller, Josep Torralba, Antònia Munar, Antoni Martí, Antoni Pomar i Maria Fullana, viuda de Martorell. No hi va haver cap representant de l'Ajuntament de Lluçmajor, ja que coincidí amb la celebració de "Sa Rua

llucmajorera-87". Bon número de trofeus foren entregats la mateixa tarda. Organitzà la festa l'Associació d'Hotelers de la Platja de Palma, S'Arenal i Ca'n Pastilla. L'Amenització musical fou a càrrec de la Banda de Música de Montuiri, la Banda de trompetes i tambors "Es Corral", xeremiers, balls regionals, detalls festius a balquena. Tot fou una autèntica manifestació de gust, fantasia, ingeni dintre un cúmul de bulla i bons comportaments.

**ACTES CULTURALS:** Formant part de "Un hivern a Mallorca", amb la coordinació del Foment de Turisme, al Saló de Congressos del carrer Marbella tingué lloc la celebració de dos actes culturals.

-Actuació d'Ignasi Furió (pianista) i de Norma Arenas (soprano lírica), els quals interpretaren obres de Granados, Mozart, Escarlatti, Verdi, Puccini entre altres.

-Actuació de Margalida Palou i Ester Vives "piano a quatre mans" amb obres de Brahms. Hi assistí molt de públic i l'actuació va tenir molt d'èxit.

**CENTRE DE SERVEIS:** El Centre de Serveis, també anomenat Polígon Industrial que s'ha de construir a S'Arenal segueix endavant. Està situat, si tot es confirma, entre els terrenys de "Aguapark" i l'actual depuradora, a la part esquerra, anant des de



Andreu Caballero de Segovia, un arenaler que correu la París-Dakar el mes de gener passat.

la carretera de Lluçmajor a S'Arenal —camí de Cala Blava. La major part de solars estan ja compresos, mitjançant sollicituds verbals.

**AMPLIACIO DE LA PLATJA:** A tots els projectes presentats en motiu del "Concurs d'Idees" que convocà la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, amb premis d'un milió i mig per al primer i d'un milió per al segon, i que foren entregats el dia tretze d'aquest mes passat de febrer al "Riu Center", poden contemplar com es preveu l'eixamplament de la zona de platja. Decantar ciment o asfalt i donar més amplitud a la platja, amb arenes netes, retorn de para-sols i altres comoditats per a la gent que en els mesos d'estiu va a disfrutar de les delícies del mar. Les idees estan donades. Per a quan la seva ampliació i començament d'obres?

**RAFAEL GOMEZ HINOJOSA:** es tracta del president actual de la Unió Esportiva Arenal, Futbol, Rafael Gómez.

El PDP que lidera a nivell local Miquel Manresa Puig ha col·locat de segon a la llista per a les eleccions municipals l'esmentat Gómez Hinojosa. En tercer lloc figura Miquel Martí Truyols i el quart podria

ser Antoni Moreno Fernández, també lligat a l'equip futbol de S'Arenal.

**CENTRE DEMOCRÀTIC SOCIAL:** es procedí a la inauguració del local social de S'Arenal del CDS amb assistència de gent de ciutat, festa d'homenatge als padrins i padrines, minúvuls i actuació de la Banda musical de trompetes "Es Correu" que dirigeix en Fernando García Garrido.

El president del comitè local és Xim Rabasco i el local en qüestió està situat a la Plaça Major (plaça del mercat), cantonada amb el carrer Cabrera.

**MIS PLATJA DE PALMA:** a començaments del mes d'abril tindrà lloc l'elecció de "Mis Platja de Palma", un esdeveniment que sempre revesteix solemnitat.

**TORNADA DE DAKAR:** Andreu Caballero de Segovia és un home de quaranta-tres anys que practica l'atletisme competitiu. Dins la seva categoria destacà i guanyà moltes vegades en aquests darrers anys. Però la novetat d'avui és dir que el poguérem saludar dies passats, quan acabava d'arribar de Dakar, després d'haver participat a la dura i tradicional carrera. Andreu Caballero viu la major part de l'any a S'Arenal, ja que ell hi regenta un negoci. Ens digué que la París-Dakar és molt interessant, però té moltes dificultats, és una prova que comporta molt de sofriment. Va córrer amb un equip francès, ja que no tenia cap equip de l'estat espanyol d'atletisme que acudeixi a París a prendre la sortida. Així i tot diu Andreu Caballero, que l'any que ve possiblement torni a participar-hi. Això es diu moral!, ja que la prova dura una mesada.

## MATERIALS DE CONSTRUCCIO ANTONI VIDAL

AGENT "FIBROTUBO"  
MATERIALS DE CONSTRUCCIO  
SERVEI A DOMICILI

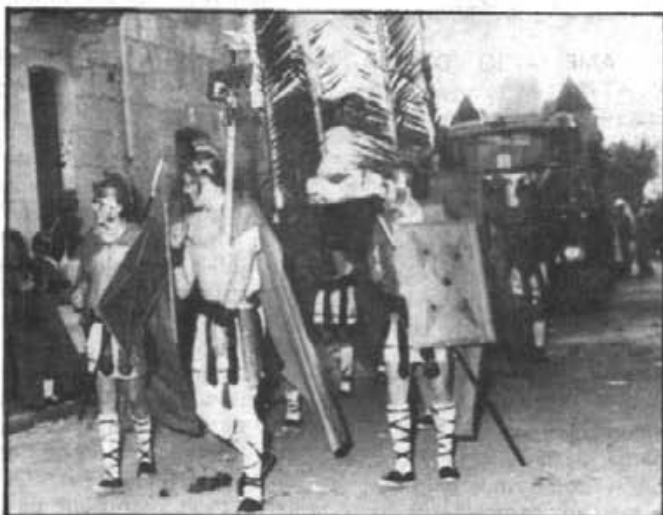
Tel. 66 06 88



**Nou recorregut i més participació que mai**

## Sa Rua, una festa que arrela

Des de fa cinc anys l'Ajuntament va tenir la iniciativa de recuperar Sa Rua dels darrers dies l'èxit i popularitat d'aquesta festa només han fet créixer. Enguany, les més de trenta carrosses i devers quaranta comparses que desfilaren pels carrers de la vila han estat la millor mostra de la implantació i de l'èxit creixent que va assolint la que comença a esser la primera festa de llucmajor, almenys pel que fa a la participació del poble, en un moment en que moltes de les diades tradicionals veuen minvada la seva força de convocatòria. Però en el cas de Sa Rua les ajudes municipals, les ganes de



bullia i el caràcter alhora fortament individual i col·lectiu de la festa han anat donant força a la desfilada, més llarga i més popular, fora poble i tot, de cada any.

Sa Rua ha baratat enguany el seu traçat habitual, cosa que provocà alguna confusió entre els espectadors. Les comparses, precedides d'una banda de cornetes i tambors i d'una agrupació de majorettes pollencines llogades, pujaren des del passeig fins a s'Arraval passant pel carrer del Bisbe Taixaquet, per Plaça i pel carrer de Sa

Font, voltaren pel carrer de Jaume II, tot baixant seguidament pel carrer Major, i, després de passar pel carrer del Sindicat, tornaren enfilant Bisbe Taixaquet per acabar la volta a plaça. La manca de fluïdesa de la desfilada, el ballar constant dels desfressats i la llarga durada de la volta feren que tots els participants arribassin a plaça literalment fets pols, amb les comparses ja allargades sobre les carrosses i els músics ja amb ben poca sonera.

Si, per una banda, la quantitat de participants

de la festa és, si més no, notable, la qualitat de moltes carrosses tot i no esser gens dolenta és encara clarament millorable. Així i tot, la immensa majoria eren prou dignes, vistoses i imaginatives, algunes molt bones, i totes elles complien beníssim la seva funció principal, engrescar els participants i el públic i fer bulla.

Els motius de les carrosses i comparses eren força diversos, des d'allusions a sèries de televisió, a sàtires polítiques i socials. Des del record d'altres temps fins a estris casolans fets desfressa, sens oblidar

moliners, bolets, nanets, xi-neços, soldadets, confits, flors, pallassos, brasilers d'importació, egipcis, romans, i tots un desbarat de desfressats que seria massa llarg d'esmentar. Pel que fa a les comparses i carrosses satíriques, les eleccions municipals, l'església i el conflicte dels estudiants en foren alguns dels temes més emprats a l'hora de fer-ne befa.

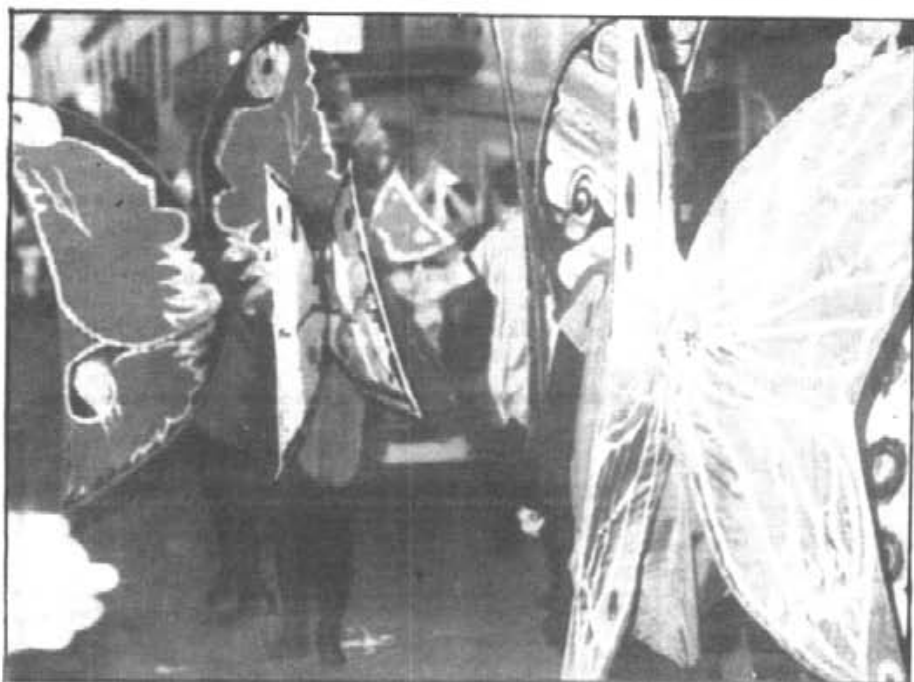
D'entre els grups més nombrosos destacaren les diverses escoles llucmajoreres, Entitats socials com l'Obra Cultural i agrupacions de ball tornaren a participar, com cada any a Sa





Rua.

La participació de dos blocs desfressats de la banda municipal de música i de dues agrupacions esternes no fou suficient per a cobrir tot el conjunt de la desfilla, mancarien encara moltes més col.laboracions renoueres de les que hi ha per a que tots els grups anassin tan animats com els que acompanyaven d'aprop els músics. Hem d'assenyalar l'hegemonia dels ritmes musicals brasilers a les comparses per sobre d'aquells més propis i nostrats. Sembla que el carnaval sigui un invent brasiler importat i no una festa llargament i fonament arrelada en el nostre poble. Però encara que tot sigui millorable o, si més no, discutible, fet i fet el que



importa és divertir-se i amb Sa Rua per ara ho aconseguim, i que sia per molts d'anys.

A. Llompart  
Fotos: Maria Garcias.



**LUCMAJOR**

# Miquel Clar, candidat d'UM a l'alcaldia de Lluçmajor

## El PDP col.loca un s'arenaler com a número dos de la llista

Les notícies polítiques continuen tenint com a denominador comú la cita electoral del proper mes de juny i, durant el passat i plujos mes de febrer, poques són les novetats que s'han produït. Les distintes formacions polítiques de Lluçmajor sembla que continuen l'estratègia del "gota a gota" per donar a conèixer a l'opinió pública els noms de llurs respectius candidats. D'aquesta manera, s'han aclarit dues incògnites més: el número u d'Unió Mallorquina i el número dos dels democristians del PDP.

No ha constituït cap sorpresa —la designació de Miquel Clar per encapçalar

la llista dels regionalistes. L'actual conseller del CIM intentarà un altre cop accedir a l'alcaldia de Lluçmajor i repetir una experiència que ja va realitzar en el primer consistori democràtic gràcies a la majoria, el qual en el 79, va aconseguir la candidatura de l'avui extingida UCD. La gestió municipal de Miquel Clar va estar marcada pel pacte suscrist amb els socialistes i que va afectar a temes concrets i específics de l'administració municipal.

Després de la debacle del partit centrista, Miquel Clar va passar a militar en el partit de Jeroni Albertí i en les files del qual va abandonar la política local per in-



Miquel Clar, número 1 per UM.



Rafel Gómez, número 2 pel PDP.

tentar el bot a un dels escos del Parlament Balear. Després de l'escrutini dels vots, en el 83, es va quedar a les portes però amb la dimissió de Pere P. Manero, va aconseguir la nominació de parlamentari i conseller del CIM. Quant als restants llocs de la llista, no és aventurat afirmar que els actuals regidors Joan Puigserver i Bernat Tomàs estaran en llocs privilegiats.

### NUMERO "DOS" DEL PDP

Els del PDP ja han decidit qui serà el número dos de la candidatura, lloc que ha estat adjudicat a un veí de S'Arenal. Es tracta de Rafael Gómez, molt conegut en els ambients esportius perquè ostenta actualment la presidència del primer club de la localitat turística. Es natural de Còrdova, té 42 anys, casat i té tres fills, ha desenvol-

pat l'activitat laboral en el camp de l'hosteleria.

Per eliminació, sembla confirmar-se que l'actual portaveu del grup mixte, Miquel Martí, ocuparà el lloc número tres de la llista democristiana en la qual també hi seran Francesc Adrover, Guillem Barceló, Gabriel Rigo i Antoni Moreno, encara que a hores d'ara no han estat adjudicats els dorsals definitius.

Ara només són els partits AP, CDS els que no han dit "ni mu" i guarden de manera secreta els noms dels candidats. Tampoc I.U. no ha confirmat la seva presència en la cita electoral de les Municipals. Els comentaris polítics asseguren que serà Manolo García qui encapçalarà la llista que intentarà aglutinar els vots dels militants comunistes de Lluçmajor.

FRANCESC VERDERA.

## **SE BUSCAN REPRESENTANTES DE TODAS LAS RAMAS**

**LES OFRECEMOS UNA AMPLIA**

**GAMA DE PRODUCTOS  
INTERNACIONALES PARA  
VENTA EN EXCLUSIVA**

**LES ROGAMOS QUE SE PONGAN  
EN CONTACTO CON**

**PILATUS S.A.**

**DE 18 A 19 H. TEL: 46 03 65**

**SA FILOA**

**C/ MELIÀ, 3 LLUCMAJOR**

**Eleccions: Debat obert****El nostre Ajuntament en el procés democràtic**

El proper mes de juny, els ciutadans llucmajorers tendran l'oportunitat democràtica de triar els seus representants a l'Ajuntament. S'ha d'entendre bé, encara que a vegades s'oblidi que quan es diu Lluçmajor s'ha d'interpretar tot l'àmbit territorial (casc urbà, S'Arenal, S'Estanyol, urbanitzacions, etc.) es tracta en definitiva d'homes i dones que hauran de gestionar la "cosa pública" que és l'Ajuntament i deim la "cosa pública" perquè a vegades l'Ajuntament es veu com una cosa abstracta, sense participació, com si estàs a part del nostre quotidià quefer. En realitat, hauria de ser al revés, s'hauria de tenir la sensació que és una "cosa nostra", de tots els ciutadans.

El PCB (integrat en la coalició Esquerra Unida) a nivell electoral, va presentar els seus homes i dones, i, aprofitant l'oportunitat que ens dona aquesta revista, voldríem fer una petita anàlisi de l'actuació del nostre Consistori durant l'etapa democràtica. Hem de fer constar en primer lloc, perquè ningú no s'engani, que la majoria de les accions polítiques ja han tingut representació als dos consistoris anteriors.

No és el nostre interès ara (ja es farà en el moment oportú) esbossar un programa alternatiu, sinó fer constar realitats que s'han produït durant aquests darrers vuit anys.

En primer lloc s'ha notat un "camaleonisme" polític dels homes que conformen la dreta, el centre dreta i l'opció dita "centre esquerra" (?). Volem dir que aquest trasvàs polític d'un partit a l'altre, com el qui es canvia d'equip de futbol, res diu de la seva credibilitat política —indistintament de la seva credibilitat personal— en tot cas es noten unes ganes de protagonisme, amb interessos personals, que una veritable realització a la pràctica dels seus predicants ideològics i polítics.

En segon lloc, els consistoris anteriors, tret dels primers mesos del primer Ajuntament Democràtic, han dut una política "d'amagat", integrada en l'aspecte de participació ciutadana, és a dir, com si el fet d'haver estat elegits fos un xec en blanc per a la desinformació de la resta de ciutadans llucmajorers. Encara recordam, amb angouxa, l'únic exemplar del periòdic de l'Ajuntament quan fou aprovat en un ple la seva publicació.

En tercer lloc, han estat consistoris cecs des del punt de vista econòmic i social, senzillament perquè s'han tirat més a pressuposts tècnics que cap a pressuposts polítics, que són en definitiva els que marquen la pauta i la realització de promeses electorals. Han estat pressuposts imposats per la necessitat en comptes

de la racionalitat i la visió de futur, han estat en definitiva pressuposts reaccionaris sense cap ganes de progrés i d'avanços socio-econòmics.

En quart lloc han estat consistoris sense un esperit cultural. Les partides a la Cultura han estat ridícules i buides de contingut.

En cinquè lloc, han estat consistoris sense visió respecte de la política d'ocupació laboral i els concedits han estat en condicions que quasi toca el "tercermundisme laboral": empleats temporals sense assegurar, funcionaris que no se'ls ha cotitzat segons la seva categoria, etc. un Ajuntament on els seus em-

pleats no tenen garanties sindicals, és com a mínim un ésser no d'acord amb la situació laboral del país.

I per acabar una petita i sistemàtica anàlisi. Cal dir que un Ajuntament on els acords del Ple, en la seva majoria han estat oblidats, quan no ignorats, significa que els seus components, gestors de la "cosa pública" demostren una incompetència i una manca de rigor digne del major rebutjament polític.

PCB ESQUERRA UNIDA  
Manuel García Moreno.



CARNISSERIA XARCUTERIA

**ZANOQUERA**  
-  
**GARCÍAS**

Plaza España, 62 Teléfono 66 13 02

LLUCMAJOR (Mallorca)

SANEAMIENTO  
CALEFACCION



**Gabriel Oliver**

INSTAL·LACIONS SANITARIES  
CALEFACCIO  
ENERGIA SOLAR

Exposició i Vendes: C/. Born, 2 - Tel. 66 06 52  
Taller: Melià, 26 - Tel. 66 16 37 - LLUCMAJOR

**REPORTATGES I DOCUMENTALS**

**VIDEO PROFESSIONAL**



TOMEU COLL ORVAY  
C/ Sant Antoni, 39  
Lluçmajor

# La peixateria municipal

## Història d'un edifici

En motiu del recent acondicionament i restauració de la peixateria municipal, hem cregut oportú donar llum a un parell de dades històriques que poden ésser interessants.

### UN MERCAT COBERT.

La necessitat de construir un mercat cobert, que reunís les condicions higièniques necessàries és una idea que comença a agafar

per l'arquitecte Guillem Reïnés. Ambdós projectes situen l'edifici al solar de l'antiga vicaria, entre el carrer de l'Església i el carrer del Saló (actualment Constitució); la planta baixa es reserva per al mercat i els pisos superiors per a l'escola municipal, habitacions per als mestres, etc.

Respecte al tema de les escoles públiques pareix que eren molt necessàries ja que al 1890 trobam un expe-

Gaspar Bennassar; aquí ja es deixa de banda la idea d'un edifici destinat a escola pública i a mercat, centrant-se sols en l'aspecte de mercat cobert. Com es pot observar al dibuix es tracta d'un edifici d'una sola planta que introdueix el ferro fus com element estructural i també com element decoratiu. Convé fer una petita referència a la importància dels nous materials com el ferro (fus i forjat) i el vidre en la construcció de fàbriques, estacions ferroviàries i mercats;

la introducció a Mallorca d'aquests nous materials (conseqüència directe de la revolució industrial) fou tardana (a partir de la 2a. meitat del XIX, cap al 1965) i mai no es va fer de manera exhaustiva. Així i tot no és estrany que a principis del XX encara es pensés que aquests nous materials a l'hora de construir mercats. De fet els dos projectes abans citats introdueixen tímidament el ferro a element sustentants (columnes interiors) mentre que el projecte de Ben-



torna a principis de segle; però abans que es fes l'actual mercat o peixateria municipal trobam una sèrie de projectes que ens il·lustren aquest fet.

Cap al 1902, l'Ajuntament encarrega a l'arquitecte Joan Guasp Vicens (arquitecte provincial) un projecte per a la realització d'un edifici destinat a mercat i a escoles públiques. Aquest projecte de Guasp fou modificat l'any 1908

dient per a la seva construcció a l'edifici "ex-convento" (textual) realitzat pel Mestre d'Obres Miquel Dalmau. Recordem que Dalmau, vinculat a l'Acadèmia Provincial de Belles Arts i ajudant del pintor Joan Torres a l'aula de dibuix aplicat a les arts, havia realitzat al 1882 el nou edifici de la casa de la vila.

L'últim projecte abans que s'aixecàs l'actual edifici fou realitzat el 1909 per

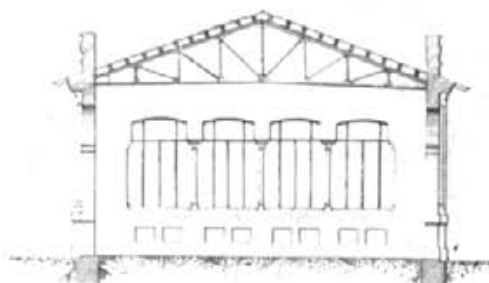
FACHADA PRINCIPAL



FACHADA LATERAL



SECCIÓ AB.



Dibuixos de les façanes i secció de la peixateria municipal, realitzats per l'Arquitecte Jaume Alenyar.

**AUSTIN ROVER**

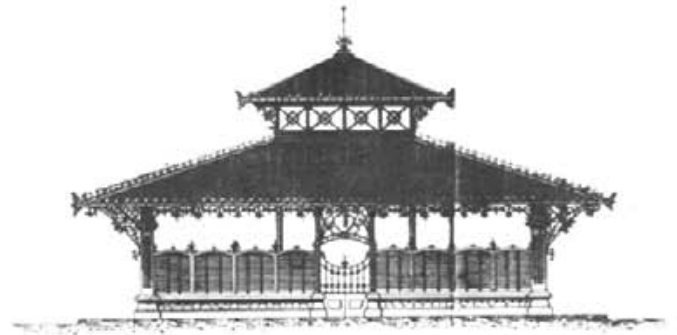
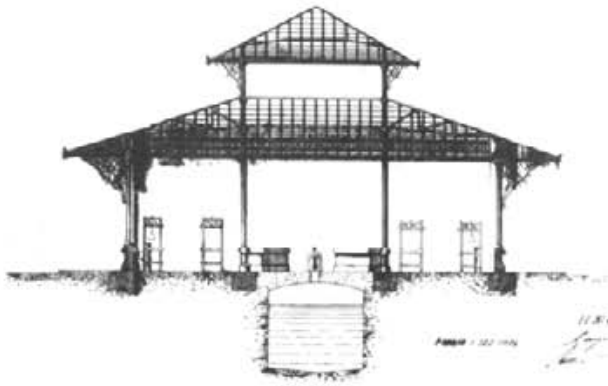
**RectalAuto**  
RECAMBIOS TALLERES AUTOMOVILES

Avda. Caballero Ramón Sanmartín, s/n. - Telef. 66 01 48

LLUCMAJOR (Mallorca)

Secció por A.B.

l'edifici



Façana i secció del projecte per un mercat municipal realitzat al 1909 per l'Arquitecte Gaspar Bennassar.

nassar seria en aquest aspecte molt original.

LA PEIXATERIA ACTUAL

Al 1914 l'arquitecte Jaume Alenyar entregà a l'Ajuntament el projecte de Mercat Municipal que li havien encomanat. Recordem que l'arquitecte Alenyar va tenir una sèrie d'intervencions importants a la nostra vila: fou el responsable de la construcció de l'escorxador municipal al 1924 i realitzà nombroses reformes urbanes referents a l'alineació de carrers, com és el cas de la urbanització de la Plaça Major o Plaça d'Espanya al 1925.

El projecte d'Alenyar va ser aprovat pel Govern Civil de la Província i per la Diputació provincial. Al 1915 es subasten les obres i s'adjudiquen al contratista Matias Caldes Amenqual; i al 1917 l'Ajuntament redacta l'acta de recepció definitiva de les obres. El pressupost inicial per a la cons-



trucció del mercat era de 16.885 pts. i 64 cèntims, però segons l'import total de la liquidació ascendí a 22.024 pts. i 85 cèntims, degut a una sèrie d'imprevists.

El mercat municipal, tal i com consta a la memòria s'havia de destinar a la venda de carn i peix ja que pareix ésser que fins al moment això no es feia en les condicions higièniques

necessàries. El mateix arquitecte diu que es tracta d'un edifici d'una planta destinada a la venda i un soterrani destinat a magatzem; l'edifici està tancat a l'exterior però prou ventilat i amb dues portes d'accés. L'aspecte arquitectònic (segons paraules del mateix arquitecte) "severo de líneas sencillas cual corresponde a un edificio como el que se tra-

ta... se ha procurado obtener un edificio útil y apropiado a las circunstancias". Aquesta senzillesa es tradueix en una manca de decoració; els elements decoratius (pilastres, palmetes... etc.) fan referència a un neorenaixement i a un neo grec molt simplificats.

Per acabar tant sols dir que des de finals del segle XIX i durant les primeres dècades del XX pareix que hi ha una certa activitat urbanística a la nostra vila, promoguda per l'ajuntament i centrada en la construcció d'edificis d'utilitat pública o bé en les reformes i alineació de carrers... etc. La peixateria no és més que un botó de mostra de la renovació urbana que sofrí la nostra vila.

Per altra banda cal instar des d'aquí que la iniciativa d'acondicionar i restaurar la peixateria municipal sigui un exemple que tenguí contínuitat en altres edificis.

Càndida Gamundí,




## TALLERS LLUCMAJOR

**SERVEI OFICIAL**

REPARACIONS EN GENERAL  
PLANXISTERIA I PINTURA



Ronda de Ponent, s/n.  
Tel. 66 12 67

LLUCMAJOR

## AUTO ESCUELA



# Rafael Fiol

LLUCMAJOR: Pescadors, 19 - Tel. 66 02 46  
S'ARENAL: Pl. dels Nins, 3 - Tel. 26 43 51  
PISTA DE PRACTIQUES: Telèfon 66 17 25

## Entitats de Lluçmajor

# El Club ciclista (i II)

A la vila el ciclisme sempre ha subsistit al voltant de famílies senceres. Si bé als inicis fèiem referència a la família Llompart, on pare i fills foren destacats ciclistes —incluït en Benet, guanyador també d'una carrera però sobretot destacat pel seu domini com a conductor d'una sola roda...— també en l'actualitat hi ha famílies senceres que es dediquen a l'esport del pedal, com la família Oliver a) Grauete, la d'en Joan Salvà, la d'en Martí Pascual, la d'en Pere Canals de S'Arenal...

Per parlar del Club Ciclista és inevitable fer referència als corredors que han passat les fronteres locals i si en èpoques passades era en Miquel Llompart que enaltia el nom de Lluçmajor, en l'actualitat és en Jaume Salvà Llull el professional que participa a les Voltes Ciclistes Espanyoles en nom de Clubs de primera categoria. En el moment de tancar l'edició acaba de córrer la Volta Ciclista a València.

L'afició pel ciclisme va ressorgir el 1955, quan en Joan Oliver a) Grauete, aficionat entusiasta, va organitzar el Club Ciclista Lluçmajor al bar Sport, amb en Sebastià Mairata de president, n'Antoni Salvà a) Reviu, n'Andreu Xato, en Miquel Vinyes, en Barraqueta, en Rafel Clar... i uns quants de socis que pagaven unes quotes per tal d'organitzar carreres i de proporcionar roba i tubulars als al.lots del club, dirigits per un saliner anomenat Garcias a) "Es Tanque".

Els millors corredors de llavors eren en Joan Tomàs a) Garbó, en Francesc Roig, en Joan Salvà i en Damià Oliver, fill del popular Grauete.

Cada any s'organitzava una carrera per les Fires, la carrera Ciclista Indústria i Comerç de Lluçmajor en 3 dies i sempre hi va haver molta participació tant per part dels corredors com pels comerços que subvencionaven la carrera.

Sempre fou reconegut el treball efectuat p'en Joan Oliver i la Federació Balear li atorgà una insígnia d'or quan era president en Pere Canals. Són nombrosos els trofeus que li concediren l'Ajuntament, les amistats i l'actual Club Ciclista.

Cap als anys 70 ja no hi havia el club, només s'organitzava la carrera de les Fires, fins que el 1978 en J. Oliver —amb en Mar-

tí Pascual crearen un nou club ciclista al bar Espanya i reanimaren l'afició. Es va constituir una directiva i per espai de 3 anys el president va ser en Manuel García, qui va subvencionar uns "xàndals" als corredors que en aquells moments eren una quinzena, i alguns d'ells participaven a carreres de competició com en Joan Garau, en Joan Miralles, en Pep Rubio i en Jaume Salvà.

### EL CLUB ACTUAL.

El 1981 es va disoldre la directiva i va haver de passar un any per reagrupar-se amb un nou president, el manacorí Guillem Parera, cunyat d'en Jaume Salvà, el qual començava a destacar en el món del ciclisme. Els altres membres de la directiva són des del 1982: el vice-president, Martí Pascual; el secretari, Bartomeu Trobat; el tresorer, Joan Salvà i els vocals: J. Llaneras, M. Banús, M. Albertí, S. Alós, N. Moyà i A. Vicens.

Al principi el local social era el Bar Espanya, però des de fa 3 anys es traslladaren al bar Sport a plaça. Per poder funcionar com a club s'hagueren de registrar al Club Superior d'Esports i redactar uns estatuts on es deixava constància que l'objectiu era el de fomentar la pràctica de l'activitat física i esportiva sense lucre. Al mateix temps el club quedava afiliat a la Federació Espanyola de

Ciclisme.

Els estatuts diuen que el número de socis és il·limitat i que tots ells paguen una quota però la realitat és que el club no té cap soci, només té la Junta Directiva. S'organitzen carreres i no hi ha cap plantilla de corredors perquè diuen els dirigents que mantenir un equip de corredors és molt costós econòmicament. Hi ha llucmajorers que corren a clubs d'altres pobles; en Jaume Prohens i n'Antoni Artigues corren amb el club "Sa Canova" de Campos, d'altres com en Rafel Sampol, n'Antelm Salvà, na M. Empar Garrido, n'Antoni Banús, en Lluç Ordinas i els germans Andreu, Antoni i Pere Canals de S'Arenal, corren amb el Club Ciclista Balears de Sa Vileta i d'altres van pel seu compte i solen participar a les carreres de les Fires com en Pere Canals, na Margalida Barceló, en Mateu Banús...



L'equip del Club Ciclista Lluçmajor, reorganitzat el 1978, amb en G. Timoner i en Joan Oliver a) Grauete, un dels col·laboradors més incansables que ha tengut Lluçmajor.



*Els guanyadors de la carrera ciclista celebrada per les Fires de 1985 amb representants del Consistori Il·lucmajorer i el president del Club Ciclista.*

#### ELS CORREDORS MES PREMIATS.

En Jaume Salvà Llull és el llucmajorer més significatiu del ciclisme actual; ha participat dues vegades a la Volta Ciclista a Espanya, el 1984 i 85, malgrat la mala sort d'absurds accidents en cada ocasió.

Les primeres victòries foren amb el club llucmajorer el 1979 i el 1980 amb l'equip Montesson-Roxa de Montuïri; el mateix any guanyà el campionat de Balears de muntanya categoria juvenil i el 2n. lloc a la carrera pre-Mundial celebrada a València.

El 1981 fou el primer espanyol classificat a la Volta Internacional a Toledo i com a aficionat guanyà carreres locals a Ariany, Búger, Porreres... i fou campió de Balears de Fons en carretera, també obtingué el 5è lloc al campionat d'Espanya de Fons en carretera.

Es corredor professional, contractat pel "Caja-Madrid" el 1983, pel "Hueso" el 1984 i 85, pel Teka el 86 i pel "Dormilón" el 87.

Com a professional participa a les voltes que es realitzen a tot l'Estat espanyol i també a l'estranger.

N'Antelm Salvà fou subcampió de Balears de Fons en carretera a Menor-

ca el 1982 i campió a les carreres de Petra, i el 1983 guanyà el campionat juvenil a l'etapa Reina de Ca'n Picafort.

Na M. Empar Garrido fou campiona de Balears de Fons en carretera categoria aficionades el 1981 i després participà al campionat d'Espanya.

En Martí Pascual havia guanyat carreres a Son Carrió el 1978 i a Selva el 1979 quan el 1981 va guanyar el campionat de Balears de veterans en "Es Figueral".

#### LES ACTIVITATS.

El Club és l'organitzador de les carreres ciclistes de ses Fires des de 1978. Des de 1981 i per espai de tres anys es disputava el trofeu Germans Mòjer. Des de fa dos anys es realitza una carrera d'homenatge a en Jaume Salvà on participen una vintena de corredors professionals que cobren la carrera però a més es disputen trofeus i corren tant o més que a les carreres oficials, uns 47 km.hora.

Des de 1983 el Club organitza cada any per Sant Miquel la marxa ciclista a les piquetes del Pelag i sempre és un èxit de participació.

Per organitzar una car-

regar una llicència de 1.800 pts. i unes 2.000 a Tràfic.

Per subsistir el Club ha de pagar a la Federació una llicència de 1.500 pts. anualment, sinó el donen de baixa.

L'Ajuntament ha sufragat sempre les despeses dels pressuposts presentats i també han col·laborat sempre els comerciants llucmajorers proporcionant trofeus per als guanyadors de les carreres.

*El Club està format únicament per una Junta Directiva i ara es planteja el dilema: "què passarà amb el club?". El cas és que el president i el secretari han presentat la dimissió perquè consideren que han passat ja els 4 anys que els corresponia segons els estatuts. Es tractarà de saber convèncer algunes persones per tal que el Club segueixi endavant amb noves forces per mantenir l'en-*



*En Jaume Salvà, en l'actualitat corredor del Club Ciclista "Dormilón".*

tera s'ha de sol·licitar amb temps a la Federació Territorial de Ciclisme i s'ha de

tusiasme i l'afició del ciclisme llucmajorer.

*Coloma Julià.*



**FOTO D'ESTUDI  
REPORTATGES  
FOTOGRAFIA INDUSTRIAL  
I PUBLICITARIA**

Carrer d'Es Vall, 21  
Tel. 66 00 29



**CARTA OBERTA A  
MATIES GARCÍAS.**  
Director de la Revista  
"Llucmajor de Pinte en  
ample".

Benvolgut Maties: Com tu mateix escrius a la pàgina 12 de la revista Febrer '87 m'he decidit a donar-li un to personal a aquesta carta oberta. Tu bé saps que pertany a un partit polític però no diré quin, precisament per no caure en el pecat que tu, segons jo, has caigut. Fer propaganda electoral des d'una revista que tu mateix dirigeixes. Si el meu partit vol aprofitar l'espai que en l'Editorial passada núm. 64 oferies, ja ho farà si ho troba convenient. Aquesta carta oberta és tan sols com a subscriptor de la revista, i, les opinions són purament personals.

Estic bé d'acord en que el P.S.M. és l'únic partit que ocupa l'espai polític de nacionalisme d'esquerra a Mallorca. I te diré més, estic convençut que U.M. no podrà, per molt que vulgui, ocupar l'espai nacionalista de dreta o centre, perquè, segons es meu entendre, i te deman que si m'equivoc me corregeixis, nacionalista ve de nacional, o sigui que lo que es vol aconseguir per aquest camí és un document d'identitat que posés Nacionalitat: ... Mallorca (o Balear). I allà on hi ha sa bandera espanyola hi hagués sa mallorquina (o balear), i que, quan mos visitàs, per exemple en Miterrand a l'Aeroport en lloc de tocar la Marsellesa i lo que ara li deim l'himne nacional, tocàssim la Marsellesa i La Balanguera; si és així, Maties, ells a això no ho faran mai.

Jo, com pots suposar, tampoc, per raó de ses meves idees polítiques no crec que arribàs mai a tals extrems. però sí voldria un estat vertaderament autòmic amb igualtat per a totes

les autonomies i que fossin lo més descentralitzadores possible, sobretot en la part econòmica, ara bé no crec en una absoluta independència de l'estat tant si la capital és Madrid com Bilbao, com Donostia o Barcelona.

Per altre caire te diré que en els partits no tota sa gent és vella i tampoc no tota està cegada per ocupar càrrecs a costa de qualsevol principi.

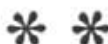
Ara bé, per a mi es teu pecat ha estat no dimitir com a director d'aquesta excel·lent revista que tu i na Catalina tan bé dirigiu i una gregada de gent bona vos ajuda.

Crec que tens tots els teus drets d'agafar una decisió coherent com és sa que has presa, però en el meu entendre no has de justificar la presència del P.S.M. a Llucmajor, lo primer perquè no crec que necessiti cap mena de justificació, i lo segon no ho haves d'haver fet mai essent el seu coordinador i portaveu, obrint un "debat obert" damunt eleccions i essent al mateix temps director de la revista que empres per tal motiu.

Es pecat no és gros, ni tan sols venial, però crec que tothom esperava que tenguessis un començament millor. Perquè segons se llegeix entre retxes dimitiràs de director, i bé no encapçalaràs la llista, això ja ho haves d'haver fet, perquè com diu en el mateix núm. 65 pg. 11 en Francesc Verdura, no se pogués involucrar aquesta revista en la candidatura del P.S.M. a Llucmajor.

Abans, abans, va dir En Ganyot!

Joan Janer.



## SES PIQUETES D'ES PELAG.

Causa profunda tristor visitar avui SES PIQUETES, i veure el canvi que han sofert en pocs anys.

L'abandonament i la brutor són patents a cop d'ull, el petit torrent no ha estat dragat des de que es va realitzar la reforma i a causa d'això, les tuberries s'han obstruït, l'aigua s'ha desbordat i circula sobre l'enrajolat de marès, el fang en una altra zona fa impossible el trànsit, els fems just davara del "PROHIBIDO LAVAR COCHES", estan dipositats des de fa molt temps, apart dels que s'han tirat al torrent, i com a colofó de l'ABSOLUT ABANDONAMENT DEL LLOC I

DE LA DESIDIA DE LES NOSTRES AUTORITATS per tal de mantenir-lo decent, es pot comprovar que malgrat el temps que ha passat (devers cinc anys), encara no s'han reposat els escuts que algun "necessitat" va arrencar per el seu propi aprofitament.

LAMENTABLE, MOLT LAMENTABLE, és que aquest racó de la nostra geografia estigui d'aquesta manera; no basta amb celebrar UNA DIADA CICLISTA cada any. S'ha de fer alguna cosa més i tots tenim obligació de respectar aquest lloc, però el nostre AJUNTAMENT és el que ha de posar els medis per a la neteja i manteniment.

UN LLUCMAJORER.

## CAPOCORB NOU, UN ALTRE ATEMPTAT ECOLOGIC.

CIUTADANS: El PCB-PCPE denuncia davant l'opinió pública, la forma en la qual l'Ajuntament d'aquest poble ha concedit llicència a la Urbanització de Capocorb-Nou. Aquest Ajuntament, en l'afany de lucre i amb una gran negligència, permet aquesta Urbanització (La fase en marxa) sense esperar la resolució de l'Audiència Provincial que ha resultat desfavorable. Un dels punts claus, és que no podrà abastir d'aigua a un col·lectiu de més de 12.000 persones. Malgrat els "chanchullos" il·legals, ningú no ha demostrat "in situ" la ubicació dels pous, senzillament perquè és men-

tida.

Denunciam la hipoteca acceptada per l'Ajuntament per la qual el Poble haurà de tornar a l'empresa "Perla Cristal S.A." (Promotora de capital àrab principalment) tots els avals, doblers i garanties, en cas que les forces progressistes impedeixin aquesta aberrant i il·legal urbanització.

Al mateix temps demanem a les forces progressistes, sindicals de classe, entitats socials, que no acceptin aquest nou atemptat ecològic ni l'engany en el qual han involucrat el Poble, unifiquem esforços entre tots per tal d'evitar aquest atemptat al nostre, ja prou maltractat, entorn natural.

Cèl.lula PCB-PCPE de  
Llucmajor-S'Arenal.

**PENTA**  
**ASESORES**

**AL SEU SERVEI**

**Centre de càlcul**

**Comptabilitats**

**Serveis administratius**

**Assessoria fiscal i laboral**

Plaça d'Espanya, 53- Tel. 66 21 33

Llucmajor





**Era coneguda antigament amb el nom de El Jueu**

## Son Delebau, una alqueria de bons formatges

**Les cases tenen una esplèndida capella amb arcs ojuvals**

Aquesta alqueria era coneguda antigament amb el nom de El Jueu, i els seus límits s'extenien fins a la ribera de la mar, en una franja estreta.

Sabem que després de pertànyer a diversos propietaris, a principi del S. XVI era de la família Moragues, fins que en data de l'11 de juliol de 1546, Guillem Moragues i Francina la seva esposa, varen vendre al notari ciutadà Bernat Delebau, la possessió. Poc temps després, Antoni Moragues i Antonina, la seva muller, varen vendre l'altra meitat de la possessió al mateix Delebau. Amb el nou propietari, la finca va canviar el nom que s'ha perpetuat fins a l'actualitat. En 1573 la possessió va passar a mans del Sr. Gregori Villalonga, casat amb Margarida Doms i Cenglada. En el cadastre de 1578 figura valorada en 4.600 lliures, i era coneguda amb el nom de Torre d'En Delebau, la qual cosa prova que l'edifici defensiu ja existia. Després de Tomàs Safortesa, que la posseïa, segons el cadastre de 1666, sabem que la Sra. Joana Sureda i Fortesa, muller del noble senyor Francesc Sureda de



*El portal d'entrada a les cases de Son Delebau té dos arcs*

Sant-Martí, era la propietària en 1685. Per aquest temps la finca tenia un valor de 4.260 lliures, que després de 17 anys veuria incrementat considerablement fins a la quantitat de 12.000 lliures. En 1776 amb idèntic valor, la possessió era de Dn. Salvador Sureda i Sureda Cotoner. Precisament en aquest any coneixem la producció de la finca, essent administradors els hereus d'Antoni Garau, i que fou

de 85 quarteres de blat, 25 quarteres de xeixa, 120 quarteres de civada i 12 quarteres de faves.

En 1818 era de Dn. Joan Burgues i Safortesa, Marquès de Barberà i la seva extensió era de 414 quarterades, encara que el valor havia minvat fins a 9.100 lliures, repartides per qualitat en 24 quarterades de camp de 2a., 260 de camp de 3a. i 130 quarterades de garriga. El decrement del va-

lor fou degut probablement a escissions de la finca matriu.

En 1838 era de Donya Cecília Borràs i Feliu, i el cadastre de 1862 ja presenta la possessió dividida en tres grans seccions, subdividides en 27 establits abarquant un total de 571 quarterades.

LA TORRE DE DEFENSA.

El nomenclator de



**Cristaleria Lluçmajor**

Envidrat d'obres - Miralls - Vidres de Color - Decorats - Vidres en general

Ronda Migjorn, 105 - Telef. 66 14 93 - LLUCMAJOR (Mallorca)

*Sabates Can Gramet*

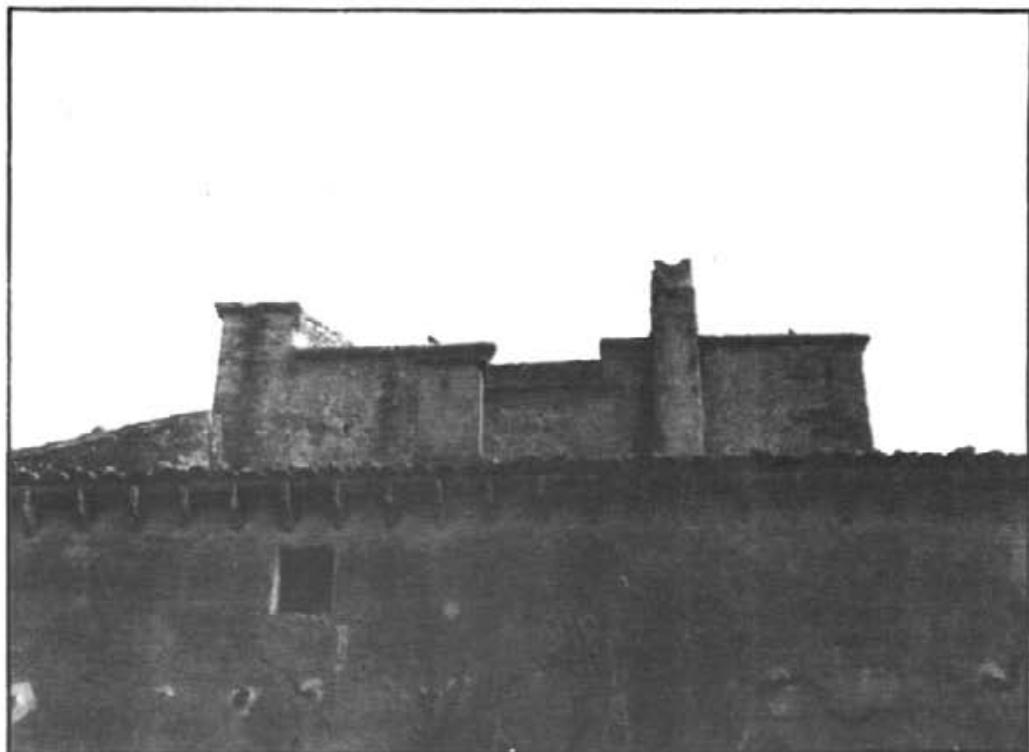
**VENDA DE MOSTRES  
PARELS SOLTS**

C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74  
**LLUCMAJOR**

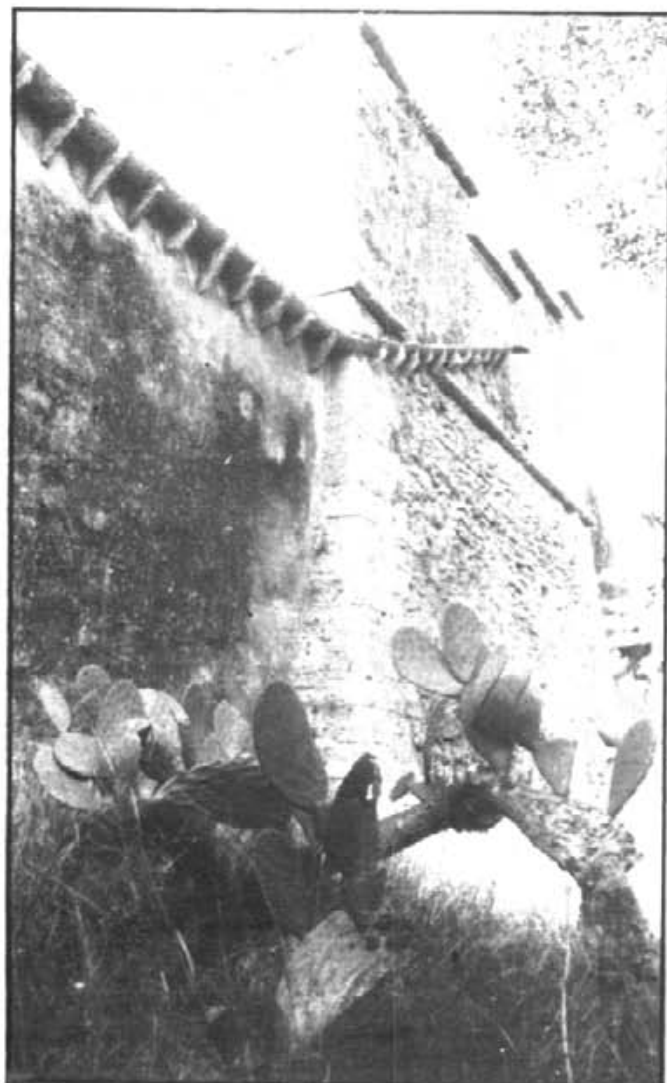
1859 dona una relació dels edificis o vivendes de Son Delebau, citant un molí de vent. En aquesta relació consten 8 vivendes habitades constantment, 4 temporalment i 14 d'inhabitades.

El més destacable pel que fa referència a les cases de Son Delebau, apart dels dos arcs del portal d'entrada, és la notable torre de defensa, avui submergida en l'interior de les cases, que quasi l'enrevolten completament. Segons consta documentalment el 15 de novembre de 1553 es produïa controvèrsia sobre la qualitat del marès de la torre, el qual procedia de Son Verí.

L'edifici de planta rectangular guarda en l'interior una esplèndida capella amb arcs ojivals que convergeixen en una clau on hi ha gravat un escut que sembla representar un cavall. La volta és sostinguda per quatre claus més on es pot llegir l'anagrama IHS en cada



Les cases, actualment, quasi enrevolten la notable torre de defensa.



El marès de la Torre procedia de Son Verí.

una d'elles. Una escala helicoidal, encara que actualment interrompuda, puja fins a dalt del terrat de curiosa planta.

Quant als restes prehistòriques, només destacar una cova artificial prehistòrica en mal estat de conservació, a prop del punt anomenat Ses Pletes Oberetes. Sembla que fou destruïda cap a mitjan segle passat quan s'efectuaren

treballs de roturació per tal d'adaptar el terreny per al cultiu.

Només cal afegir que antigament eren molt apreciats els formatges de Son Delebau, així com es pot fer extensiu a tots els procedents de la marina de Lluçmajor.

Joan Clà

Francesc Verdura

Fotos: Antoni Monserrat  
Antoni Oliver.

**RECTIFICACIO.**

Referent a l'article de la revista del mes de Gener/87  
En lloc de dir Alqueria CONCARRI (a la capçalera) o Alqueria CONGAMI al principi de l'article, el nom correcte havia de ser ALQUERIA LLONGANI.



**TALLER MECANICO  
ANTONIO ROSSELLO**

Navarra, 4 - 6 - Tel. 660928 - LLUCHMAYOR



SERVICIO DE PINCHAZOS  
Y NEUMATICOS



## Es darrer sastre: "Es Sastre Quinto"

# Som es darrer sastre de Lluçmajor

-Com veis sa sastreria, avui?

-Ara, sa sastreria no té sortida. Saps que és de pràctica anar-te'n a Palma, t'agrada un model, te'l compres i ja està. A sa sastreria has d'anar a prendre't mides... és més enredós. Sa feina de ses modistes està ben igual. Un temps sobrava sa feina; cada sastre tenia de cinc a deu dones a fer feina i ara te resulta que no hi ha personal. Actualment tothom compra roba de confecció. Es sastres i ses modistes només poren fer roba per a sa gent que no troba talles... Jo sempre dic lo mateix; arribarà un dia que a cada província quedarà un sastre "ortopèdic", per fer vestits a un geperut, a una persona que no pot trobar cap model de confecció que li estigui bé. Serà com aquells que fan sabates ortopèdiques. No quedarà més remei.

-Com començaren aquest ofici? Qui vos el va ensenyar?

-En vaig aprendre a ca's germans Oliver (en Llorenç i en Damià), davant la parròquia. Com que en aquell temps era un ofici que donava, devers es setze anys hi vaig començar i hi vaig estar cinc anys, aprenent s'ofici sense cobrar ni un centíim. Llavors, vaig estar dos anys a Barcelona, a una sastreria, i a s mateix temps, aprenia "Corte" a una acadèmia que encara hi és (Acadèmia "Rocosa"). Quan vaig tornar a Lluçmajor vaig posar sa sastreria en es carrer B. Taixaquet i tenia molta feina; hi havia setmanes que feiem 22 americanes i 40 i pico de pantalons. Vaig obrir per Ses Fires del 49.

-Quines prendes feïeu?

-Feiem de tot. Llavors no hi havia res fet: americanes, pantalons, calçonets de dur abaix (encara no se coneixia es punt), "nikis", es traje "sastre", clàssic, de dona (falda i jaqueta), feiem eclesiàstic (sotanes), vestits de militars, de guàrdies civils, se feia de tot,

*Damià Salva i Salvà, "Es Sastre Quinto", té seixanta anys i n'hi falten cinc per jubilar-se. Darrera ell, de moment, sembla que s'hauran acabat es sastres a Lluçmajor. D'onze sastreries que hi havia l'any cinquanta, després de trenta anys no en quedarà cap. Avui, "Es Sastre Quinto" mos xerra d'aquesta feina i d'es canvis que ha sofert.*



llevat de camies perquè hi havia camieres que les feien (Na Magdalena Servera era una de ses millors de la vila).

-Quina és sa prenda més laboriosa?

-Sense cap dubte són es vestits d'etiqueta; frac, xaqué i smoking. Aquí no n'he fets mai, a Barcelona sí que en feia qualcun.

-Fins quin punt han canviat es costums d'anar an es sastre?

-Hi ha molts costums que ara ja no s'usen. Per exemple, un temps, era costum anar de negre en es funerals. En haver-hi un mort si no tenien vestits negre ja mos poríem posar a córrer. Record que se va morir sa mare d'en Bernat Amorós i me varen venir a cercar a les 10 del vespre a Ca'n Matarò; Vaig fugir escapat d'es cine, tai es vestit, vaig dur ses mànigues a ca madò "Xiu", a una altra li vaig dur es pantalons, perquè l'endemà a les onze havia d'estar llest. Si això ho havíem de fer ara te dirien: "Ja el faràs tu! Te penses que ningú s'aixecàs en sa nit així com estan ses coses? Llavors estàvem acostumats així. Una altra moda era que en

casar-se, es nuvi es feia dues mudades. Se casaven de negre, vestit que quasi sempre servia també de mortaja i abans, per dur es dol d'es seus pares... llavors se'n feien una altra de color. Aquest costum el vaig veure molts d'anys però ara també ha desaparegut. Mira com van vestits ets homos: camia i "vaqueros"...

-Heu dit que teníeu molta feina... Hi havia competència?

-Hi havia feina per tothom. Vestits de comunió, en feiem una vintena cada any; sbrics, en s'hivern, una quarantena. Tots es sastre tenien dones a fer feina: dones que feien ses mànigues, pantaloneres, sabies on havies de trobar una brodadora p'ets escuts i estrelletes amb fil d'or d'es vestits de combregadors... Mira si hi havia feina que es diumenges dematins, ses botigues tenien oberts, i a ca'n Miquel Fogó, a Ca'n Meo i a ca madò Capbaxa venien sastres de Ciutat; això, naturalment va provocar més d'una tífria entre es botiguers i es sastres de la vila. Per aconseguir tancar ses botigues es diumenges, va costar molt, però es sastres n'estàrem ben contents: cada diu-

menge, a hora de dinar, dos que havien fet trui tot lo dematí p'es "Colón", se presentaven a assejar-se sa roba, a prendre mides... i no hi havia diumenge que no te mengassis sa sopa freda.

-Es molt antic, s'ofici de sastre?

-A Lluçmajor, segons vaig llegir en es II Tom de s'Història de Lluçmajor l'any 1490 ja hi havia sastres. Es llinatge ja deu venir d'aquí. També hi ha hagut sastres dones, sastresses, però ha estat més una feina d'home.

**SEMPRE HI HA HAGUT, GENT QUE HA DEIXAT ES SASTRE PENJAT.**

-Com eren es preus, quan començareu a fer de sastre?

-En aquestes llibretes ho tenc més o manco apuntat i ordenat. Es primer vestit que vaig fer (americana i pantalons més uns pantalons tot sols) va valer 200 pessetes (parlam de confecció, perquè sa roba la duia es client). Un vestit d'home complet, amb guardapits valia 150 pts. Uns pantalons, 50 pts. Una americana, 100 pts. Un bavero, 30 pts. Uns pantalons de pagès, 20 pts. Uns calçonets de dur abaix, 15 pts. Uns calçons curts d'al.lot 20 pts. També feiem tota sa roba per al.lot. Avui en dia és quasi impossible fer segons quines d'abans perquè no se podrien pagar. He parlat de brodadores... ara no hi ha gent preparada. Si sa feina de sastre tornava a cobrar força, costaria molt perquè no hi ha gent com llavors. Faig vestits de caraputxa, he fet es vestits de Sa Banda de Música perquè vaig trobar dones que m'ajudaren. Però, quan me varen demanar per tornar-los fer, darrerament, es tractava de quaranta vestit, no de vint com abans, i ara ja no trobes qui te brodi un escut, a sa gorra, i ara



no sé on hauria d'anar si hagués de fer aquesta feina.

-Sa figura d'es sastre, encaçant es client que no li ha pagat és molt típica d'ets acudits. Què en pensau?

-He fet americanes, pantalons... i en tenir-los provats dos pics, no els han vengut a cercar. Ara mateix, tenc uns pantalons que "no són de ningú". No els deu haver agradat com els han vists posats i no vénen a cercar-los ni molt manco, a pagar-los. Mal pagadors, en es xistes, sempre hi ha es sastre que no cobra i això és ben cert, sempre hi ha hagut "fulanos" que han deixat es sastre penjat.

-Feis-mos una relació d'es sastres que heu conegut a Llucmajor...

-Hi havia es sastre Fua-na, es sastre Eixut, llavors hi havia en Tomeu Pou, en Francisco Peixet, es dos germans Servera (cada un tenia sastreria pròpia), en Tomeu Perdiu (va morir fent es servici però ja havia obert sastreria), es germans Oli-ver (Llorenç i Damià), en

Pedregà, es fii d'en Servera que llavors ho va deixar i se va posar de modelista de pell, en Servera i llavors jo. Ara som es darrer sastre. Llavors érem onze.

-Es clients d'un sastre, eren sempre fixos?

-Sa majoria ho eren, en no ser que qualcú s'agraviàs per qualque cosa. Un temps es sastre eran ben igual que tenir es fuster de la casa, es ferrer, també tenien es sastre de la casa. Sa gent era més primmirada que ara i si veien una rua te duen sa prenda perquè la llevassis. Record com a anècdota un que va anar a un sastre ciutadà molt famós que li deien en Mercadal, i li va fer un abric i el va haver de retocar un parei de pics. A la fi va venir a ca nostra a demanarme que li arreglàs, sense dir-me res. Jo li vaig dir: "En aquest abric ja el t'han retocat un parei de vegades", i llavors m'ho va contar. Però això passava a qualsevol, fins i tot en es millors sastres.

Catalina Font.



#### ACTIVITATS PER AL MES DE MARÇ.

\*Diumenge 1 de març:

Excursió amb bicicleta a Capdepera, organitzada per l'Estol "Capellets de Teulada" i "Pedal verd".

\*Divendres 6 de març:

2 àudiovisuals: "Aigua com a recurs escàs", "Orquídees", es projectaran a la biblioteca de "La Caixa".

\*Diumenge 8 de març:

Excursió a la Serra d'Alfàbia, organitzada per l'Estol Capellets de Teulada".

\*Dissabte 14 i diumenge 15:

Viatge a Marrakech.

\*Diumenge 22

Excursió a la Serra de sa Rateta, organitzada per l'Estol Capellets de Teulada".

\*Diumenge 29:

Neteja del Pelag i sembra d'arbres.

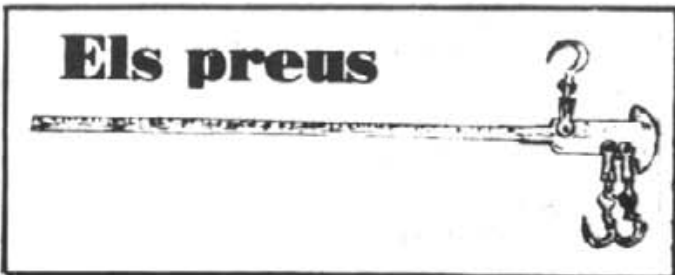


**ALLÀ ON HI HAVIA EL "NEGRESKO"**

## SUCA-MULLA



## Els preus



Aquest mes com mesos anteriors els preus es mantenen, encara que tendeixen a pujar.

Un dels motius de que els preus estiguin aturats, dins el mercat agrícola, és la floració dels ametlers, degut a que s'està a l'espectativa a veure com pren la floració dels arbres, ja que si hi ha gelades i maten la flor serà senyal que hi haurà poques ametles i és possible que els preus pugin; però no tot es deu a la floració ni a les gelades, perquè hem de tenir en compte que ja fa un parell de mesos que el dolar va sofrir un important descens i aleshores ha perjudicat molt al preu del bessó.

També volem remarcar que la garrova es mantén en

aquest preu que ha duit tot l'any i que ha estat estable on no ha tengut pujades ni baixades, però, si bé avui en dia hi ha menys ganés de comprar-ne.

Els preus de l'ametla i la garrova són els següents: Ametla (bessó) . . . 540 pts. Garrova . . . . . 35 pts.

En la ramaderia els preus han tengut també una petita tendència a pujar, però la tònica general és la de mantenir-se. Mentre el preu de les porcelles s'aguanta per l'estil del mes passat no ho ha fet així el preu dels xots que aquest mes ha pujat un poc degut a les grans brusques que hi ha hagut els darrers mesos. Al menjar més verd els xots no engreixen tant i estan més temps a fer-se. Si el

temps canvia i surt el sol pot ésser que el seu preu torni a baixar.

El preu dels animals, en viu, per kilo és el següent:

Porcelletes . . . . .	250-300
Xots . . . . .	280-310
bous . . . . .	500
truges . . . . .	100

### ROBATORIS.

Aquest mes pareix que els lladres han acabat les vacances i s'han tornat posar a per feina, un pic més la nostra foravila ha estat espectadora de nous robatoris d'animals. Es confirma que els lladres són professionals i que darrera tot això hi ha un brut negoci de compra i venda d'animals robats. És impossible amb les xifres d'animals desapareguts es robin per menjar.

Els robatoris dels que hem tengut constància aquest mes són els següents: 4 xots a Son Garcies de l'Aljub i 8 a 9 porcelles a Son Pieres.

Aquests nous robatoris tornen preocupar als pagesos perquè veuen que la vigilància no millora i de cada dia temen més pels seus animals vegent que és una gran aventura tenir animals a foravila perquè en el moment que manco t'ho esperes els te roben.

EL FANTASME DE LA CARN ALTRE PIC A FORAVILA

Després d'uns certs mesos de tranquil·litat en el que pertany a la carn, ara la nostra foravila s'ha vista afectada novament per aquests cans assassins que per fam o per juguera ataquen les guardes d'ovelles i acaben fent destrossa.

Es pot remarcar que la cupa no és dels cans perquè aquests només actuen per instint sinó que és l'amo que no els té l'esment que toca i que qualche vegada els deixa lliures aposta perquè el ca ha tornat molt gros i no el poden tenir dins el pis.

Aquest pic els cans no han quedat curts i han fet una bona matança a la finca de Ca n'Amorós d'En Bernat Contestí on dos cans pastors alemanys, ja grossos, atacaren la seva guarda i li mataren 15 ovelles i una de molt greu que possiblement també es morirà, i ara no solament s'està en la matança de les ovelles sinó en la desbaratada que se'n duen les altres fins al punt que si hi ha ovelles plenes poden avortar fàcilment. La matança d'aquestes ovelles també és prou remarcable per mor de la importància econòmica, ja que, com molts saben, aquestes ovelles són de raça fina.

Però la carn no s'ha aturat aquí, sinó que devers Son Taixaquet també uns cans mataren dos xots.



La Palmera

es fasser

Historiador Terrasa 57  
Teléfono 66 04 119  
LLUCMAJOR Mallorca



Destilerias Reunidas

S. A.

FABRICA DE LICORES Y ALMACEN DE LICORES,  
WHISKY, VINOS Y CHAMPAÑAS

C/. S. Francisco, s/n - Tel. 66 01 78 - LLUCMAJOR (Mallorca)  
EDIFICIO DERESA



Ja avançats mig any agrícolament podem dir que enguany ha partit així com toca, això ens ho confirmen tots els pagesos de la foravila llucmajorera que n'estan ben contents de totes aquestes pluges que hi ha hagudes, encara que, com per tot, hi hagi diversitat d'opinions, la tònica general és que aquestes aigües són molt bones i que si ara fes un parell de dies de bon temps tot eixugaria un poc i es notaria una important millora.

Aquest mes s'ha notat la gran minvada de pluges comparada amb el mes passat, aquest mes de febrer ha plogut 57,8 litres per metre quadrat.

Segons han dit els pagesos convendria que ara no ploués tant per mor de la floració dels ametlers, ja que les gelades i les pluges perjudiquen a les flors si les troba en el moment d'obrir-se, ja que les entra una mica d'aigua dedins i les podreix, per això convé que després de ploure faci un parell de dies de sol per les flors poder-se eixugar.

Una cosa que feia anys

que no se veia per Llucmajor eren finques embassades que normalment per embassar aquestes ha de ploure considerablement, però sí que s'han embassades les que estan a la part de damunt de Llucmajor, on la terra és un poc més greixosa. També un dels motius dels embassaments de les finques se pot deure a la manca considerable de pluges d'aquests darrers cinc o sis anys, lo que ha fet que la brutor i batzers se fes molt bona dins les síquies cosa que ha estat favorable a no deixar passar l'aigua que ha feta.

CAÇA.

Volem recordar als senyors caçadors i als escopeters que la temporada de caça ja ha acabat, i que ara és el temps de deixar tranquils els animals perquè puguin criar i surar les cries sense ser molestats, i així l'any qui vé en podrem menjar tots.

Ens han fet saber que a segons quins redols ja se comencen a veure alguns conills petits, la qual cosa vol



dir que les llogueres han anat bé i no s'han negades degut a que la conilla veient allà on hi ha humitat i allà on està sec tria el millor lloc per fer la lloguera.

Una cosa que no anirà tan bé seran les perdius,

perquè n'han quedades moltes de velles i s'han aplegat amb esbarts, contribuint tot això que elles amb elles se desbaratin els nius i per tant no hi haurà un excessiu nombre de perdius joves.



També a Llucmajor li oferim servei 24 hores amb la tarja "SA NOSTRA" del Caixaer Automàtic. SOL LICITAU-LA



CAIXA DE BALEARS  
"SA NOSTRA"



Maderas  
ramon, s.a.

ALMACEN Y OFICINAS:  
Ctra. Llucmajor-Porreras, Km. 1  
Teléfono 66 08 37  
LLUCMAJOR (MALLORCA)

ALMACEN:  
Cardenal Pou, 9 - Tel. 55 28 05  
MANACOR

## Els cuiners del Rei

### Darrers dies i Quaresma

Quan aquest exemplar surti al carrer, haurà començat just, just, la Quaresma. Tradicionalment època de moderació i abstinència dins tots els sentis culturals, però molt especialment en el gastronòmic. Set cames té la "jaia Corema", una per cada setmana de Quaresma, quaranta dies que degut als rigors, als nostres padrins els semblaven d'allò més llarg: és més llarg que una Quaresma i quan tothom desitjava passar-ne depressa:

Sa Corema ja és passada  
Bon Jesuset que no torn  
que tenc s'esquena

escorxada  
d'anar-me'n a jeure dejorn.

Una de les característiques principals de la Quaresma tradicional era la prohibició de menjar carn durant els quaranta dies que durava. Tothom corr per lo que l'encalçen i la necessitat fa fer coses i les mestresses de casa, al llarg dels anys han produït una sèrie de plats on no hi intervingué la carn: sopes de tota casta, cuinats amb oli, escabetxos, molt de bacallà, (simptomàticament la "jaia Corema" du un bacallà penjat), arengades, etc.

Pels darrers dies, pre-faci del temps quaresmal, del porc mort al novembre a més de la sobrassada no queden si no uns quants d'ossos, la carota, les orelles i les peus col·locats al seu moment dins alfàbies

—de vidre o test— amb abundància de sal; carn que no podrà aguantar sense fer-se mal-bé els quaranta dies d'abstiniència quaresmal. Es l'hora doncs de fer abaix l'alfàbia i deixar-hi només un poc de xulla que es pot conservar perfectament fins a l'estiu. Aquesta necessitat d'acabar-se la carn conservada, fa possible uns dels plats més típics dels darrers dies: la greixonera de porc, plat exquisit i intel·ligent,

mostra d'un poble amb pocs recursos i que no es podia permetre el luxe de deixar perdre res, malgrat només fos un parell d'ossos amb una mica de carn, prudentment salats per la seva conservació. L'Arxiduc, en el "Die Balearem" ens diu: "La "greixonera de peus de porc", es también otro de los manjares más antiguos y más extendidos de Mallorca. Se hacen hervir en una olla los pies, las orejas y el



morro del cerdo con agua; cuando todo está cocido, se separan los huesos y se pican las partes blandas con el "capolador" se las sala y pone especias, y se mezclan con huevos. Todo se mezcla intimamente con leche y se pone en una "greixonera"; se le añade un poco de miga de pan calada con leche y se remueve bien; se le adiciona después un poco de aceite y algunas yemas de huevo trabajando bien la mezcla. La "greixonera" así preparada se mete en el horno". (sic).

Actualment aquest plat es segueix fent quasi igual, en lloc de pa s'hi posa bescuit. Les espícies més corrents —imprescindibles— són el moradux i la llet i el bescuit pel brossat. D'una altra manera la greixonera és plat obligat dels darrers dies.

El brou que anomena l'Arxiduc, no es tirava, sinó que es guardava i servia per fer cuinat, de mongetes, de fava palada... que precisament per esser cuinats amb porcs, sortien que se'n podien llepar els dits; no oblidem que: "la "fava palada" nunca alcanzará todo su esplendor sin la presencia del cerdo autóctono de las islas" (Pablo Llull).



## CENTRE DE PREPARACIÓ MATERNAL

Gimnàstica, projecció d'audiovisuals i xerrades  
Tot per al benestar psíquic  
i físic de l'embarassada

C. Rigo núm. 73 (Llucmajor)  
Tel. 66 24 90 (dimarts i dijous horabaixa)  
66 17 98 (particular)

## RESTAURANT GRAN VIA

NOCES - BANQUETS - COMUNIONS  
I BATEJOS

Informació: 66 03 17



Com veim, aquí no es tudava res, si sobrava cuinat, afegint-hi fideus servia per sopar, i això era la cuina mallorquina, que en els darrers dies havia de posar molta d'imaginació per arribar al Dimecres de Cendra havent consumit les darreres llangonisses i la carn salada.

Després venien quaranta dies d'exercici imaginatiu al contrari; aquest exercici repetitiu d'any en any, ha fet que la cuina mallorquina tenguí uns menjars de Quaresma savis i menjívols, tenint molts d'ells com a ingredient principal el bacallà.

#### EL BACALLÀ.

La cultura occidental, coneix tres maneres de conservar el peix: escabetxat, secat i salat, aquesta darrera modalitat és un llegat dels fenicis a la cultura mediterrània, les arengades i les anxoves —famoses les de la costa catalana— en són els exponents més clars.

El bacallà és un peix "cuyo aspecto en estado natural ignoramos todos los españoles" (Xavier Domingo) que tant a la Península com a Mallorca es consumeix salat. Fou introduït pels mariners portuguesos en el segle XVII, amb tanta de manya que en totes les cuines populars de l'Estat Espanyol hi trobam gran abundància de receptes que el tenen per protagonista. Aquest protagonista fa dir a n'en Xavier Domingo "el bacalao es la única prueba tangible, concreta, real de la existencia de una unidad española".

Bromes apart el que sí és cert, és que el bacallà a Mallorca és el peix més lligat a la Quaresma, i presenta molts de plats d'aquestes set setmanes. Plats saborosos i amb categoria sempre quant l'actor principal sia de primera qualitat i estigui ben dessalat. Paul Bocuse, ens dona aquests consells: "el bacallà ha d'esser sempre dessalat vint-i-quatre hores abans de cuinar. Trau-lo que sigui fosc de l'esquena,

platetjat del ventre, gruixat, de carn blanca i que tenga fibra curta. No prengueu en consideració els bacallans plans aixuts i groguencs (...) Primer de tot cal rentar-lo amb aigua freda abundant i fregar-lo ben fregat per tots els cantons,

partiu-lo a trossos i posau-los en remull amb aigua freda. Aquesta aigua s'ha de canviar unes quantes vegades". Si seguïu aquests consells, qualsevol recepta amb bacallà vos sortirà excel·lent.

#### RECEPTA DEL MES.

##### GREIXERA DE BACALLÀ.

##### INGREDIENTS:

Bacallà dessalat tallat en trossos de tres per quatre cms.  
Una ceba grossa.  
Una cabessa d'all.  
Dues o tres tomàtiques de ramallet  
Un plat de xitxeros.  
Un plat de bessons de fava.  
Un plat de canonets de fava  
Un plat de patata tallada en cantonets  
Un plat de trossos de carxofa  
Un brot de moradux i dues fulles de llorer.

##### ELABORACIO:

Eixugam el bacallà, l'enfarinam, el fregim i el guardam.

Dins una greixonera de test es sofregeix la ceba capolada. Quan la ceba és morta, s'hi afegeix la cabessa sencera d'all i les tomàtiques palades. Quant aquestes se desfan, hi afegim els xitxeros, els bessons i els canonets; ho remenam i hi posam aigo que bull (ja que si no bull la verdura s'enrevana). Després hi posam el bacallà la patata i la carxofa tot fent sostres. Es el moment de posar el moradux i el llorer. Finalment ho tapam amb fulles d'ensiam (no cal que siguin les més tendres), i ho deixam que cogui a foc lent. Si veim que se minva s'aigua n'hi podem anar afegint de calenta.

NOTA: Es important no posar gens de sal, ja que el bacallà a vegades fa males jugades; si a l'hora de servir ho trobam fat, sempre hi podem posar un poc de sal.

La mateixa recepta, es pot fer substituint el bacallà per ous. En aquest cas, els ous bullits, enferinats i frits, no se posen fins que la verdura és quasi cuita.

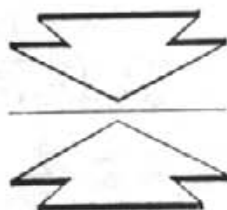


## FOTO CLAR Perfumería

Reportatges, Fotos d'estudi  
carnets. . .

OFERTES EN CAMERES FOTOGRAFQUES  
VENDA DE CARRETES. . .

C/ Nou, 8 - Tel. 66 06 32 (LLUCMAJOR)



CENTRE  
DE  
RECONeixEMENT  
MEDIC -PSICOLOGIC

certificats  
mèdics per a  
permís de  
conduir i  
llicència d'armes

LLUCMAJOR

carrer Antoni Garcias 1-a

Horari

dilluns i dijous de 16:30 a 21 h.

## Coneixieu a J. V. Foix?

A tothom li agradaria tenir una mort tan agradable i tranquil·la com la de Josep Vicenç Foix: morir als noranta-quatre anys, complits de fresc, sense que l'agudesa mental l'hagués abandonat en cap moment, va morir mentre dinava amb alguns familiars que l'havien visitat per felicitar-li l'aniversari.

D'aquesta manera ens abandonava a finals del mes de gener, J.V. Foix, considerat com el millor poeta català viu, ara ja ocuparà un altre grup, i un dels millors poetes del segle XX dins la literatura universal.

Ens acostarem un poc a la seva personalitat: En J.V. Foix va néixer a Sarrià l'any 1893, dins una família de pastissers d'anomenada. Va estudiar dos anys de dret però deixà la carrera per poder dedicar més temps a les activitats literàries i a la pastisseria familiar.

A partir dels anys vint Foix comença a ser un personatge conegut dins la vida pública catalana, i no deixarà de formar part d'aquest àmbit fins a l'any 77, quan deixa d'escriure definitivament.

La seva producció s'ha desenvolupat en dos camps, el periodístic i el poètic. Quant al primer ha estat redactor, col·laborador o director d'una gran quantitat de publicacions, i dins el camp poètic ha conreat tan la prosa com el vers, com a prosa poètica podem destacar el *Diari 1918*, i de poesia dues obres cabdals *Sol i de dol* (1947) i *Les irrealis omegues* (1951).

Aquesta darrera, segons Antoni Munne és una de les millors obres de la poesia d'aquest segle (1)

Ell mateix es definia com a investigador de la poesia i no com a poeta. S'ha caracteritzat per la continuada recerca i experimentació sobre el llenguatge i ha sabut harmonitzar dos corrents oposats per definició, el clàssic i

l'avantguardista. Els setanta sonets de *Sol i de dol* ho demostren perfectament. Són una continuació de la tradició poètica que comença amb els trobadors i arriba al segle XX, amb uns plantejaments totalment nous dins el camí de l'experimentació poètica.

Aquest home de la seva època, aficionat al tennis i a l'aviació i apassionat dels autors medievals, sap arribar a una conjunció especial d'aquests opòsits i és en aquesta barreja on precisament radica la seva genialitat.

Així ho explica en aquest sonet de *Sol i de dol*.

Em plau, d'atzar, d'errar per les muralles  
Del temps antic, i a l'acost de la fosca,  
Sota un llorer i al peu de la font tosca,  
De recordar, cellut, setge i batalles.

De matí em plau, amb fèrries tenalles  
I claus de tub, cercar la peça llosca  
A l'embragat, o al coixinet que embosca  
L'eix, i engegar per l'asfalt sense falles.

I enfilar colls, seguir per valls ombroses,  
Vèncer, rabents, els guals. Oh món novell!  
Em plau, també, l'ombra suau d'un tell,

L'antic museu, les madones borroses,  
I el pintar extrem d'avui! Càndid rampell:  
M'exalta el nou i m'enamora el vell.

Dins l'obra de Foix, hi tenen cabuda els arcaïsmes que ell treu de l'oblit i els neologismes, en consonància amb la mescla de passat i de present.

No podem dir que en Foix hagi estat un home poc considerat durant la seva llarga vida, perquè ha rebut molts de premis i distincions que no ve al cas esmentar. Fins i tot se li va concedir un premi de literatura espanyola, quan únicament solen premiar obres escrites en castellà, els motius són sospitosos però el fet és aquest.

Foix ha estat candidat al premi Nobel de literatura, qui sap si enguany li haguessin donat.

Bé, ara ja coneixem un poc més en Foix, segurament molta gent mai no n'havia sentit a parlar i això és perquè vivim dins un món apart de la cultura en la nostra llengua, on se'ns ensenya una història i una literatura totalment al marge de la nostra identitat. Per justificar-ho ara s'hi han fet alguns afegitons però la base és la mateixa. Ens hem d'animar a conèixer l'obra de personatges tan significatiu com J.V. Foix.

1) Antoni Munne: *El País*, 28 de gener de 1983.

Margalida Palou

Materiales Construcción

# Amengual



ALMACEN

Ronda Migjorn, 154

Teléfono 6C 09 59

LLUCHMAYOR (Mallorca)

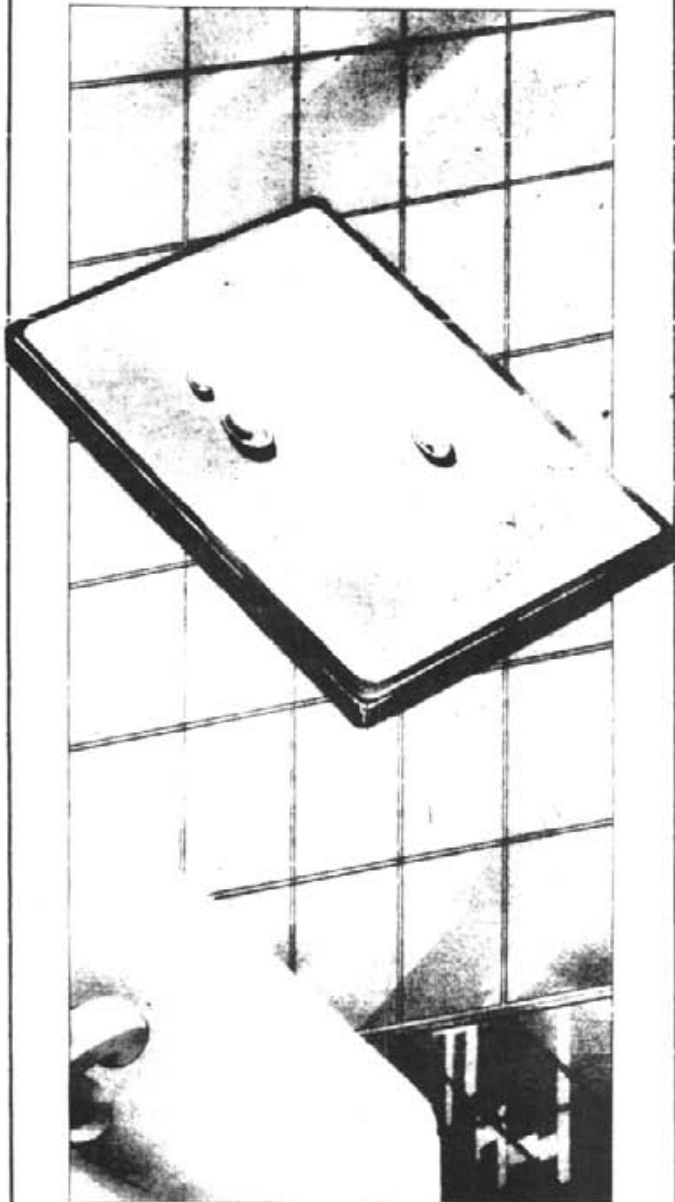
# "la Caixa"



CAIXA  
DE  
PENSIONS



*Armonía y Calidad  
a su "Servicio."*



*Lis y llanamente.*

**PREFAMA**

**Materiales de Construcción**

Exposición en Palma  
C/ Arxiduc Luis Salvador, 84  
T. 25 16 31 - 29 29 97

Almacén  
Gran Vía Asima, Manzana 17, Solar 14  
Polígono Son Castello, I/La Victòria  
T. 29 40 04

Llucmajor  
C/ Pedro Rong, 29  
T. 66 01 50 - 66 01 54

Arenal  
Carretera Militar, 522  
T. 26 22 38

Cala d'Or  
Avda. Benvenuto, 17  
Tel. 65 77 32

EDICIONS ATAVIQUES

**BALEIGS**



CARPETA DE DIBUIXOS I POEMES



23 d'Abril



I que me'n direu de Sa Rual. S'òliba d'es campanar no s'atura de contar tantes coses com va veure, i creu que més de sa meitat de sa gent d'es poble se va desfressar i des d'es seu forat, devora una de ses campanes se va cansar de veure passar rellotges-deperadors, indis, telèfons, romans, "majorettes" i fins i tot se pensava que enlloc de ser dissabte era dijous, quan sa televisió dona sa sèrie "Norte y Sur".

Un altre any Es Barralet i En Marroig varen esser d'es més encertats, recordant temps passats, quan anar a S'Arenal era poc més poc manco fer una excursió bucòlica, amb sa mula i es carretó per passar es dia a sa platja, on hi havia caramulls d'arena, en es mateix lloc que ara hi ha caramulls de ciment.

\*\*\*

Ja que xerram de S'Arenal, hem de dir que s'han començat ses obres de millorar a sa carretera. Ses maquinotes retiren muntanyes de terra per fer lloc an es trossos que deixaran ses "volteres" i seran més drets. Aqueixes carretades de terra i un poc d'esquerda s'haurien d'usar com una urgència per tapar es nombrosos clots que ara té sa carretera. Qualcun és tan gros que pareix un fondal si hi pega un cotxo amb sa roda.

\*\*\*

Es mussolet està molt enfadat amb s'eixam de motoristes que fan tota casta d'endemeses p'es carrers d'es poble. S'encalcan, fan carreres i passen com una verga de llamp, donant més d'un susto a sa gent i es cas és que no s'han carregat molta gent perquè Déu no ha volgut.

Un d'es llocs de con-

centració d'aquests centaures renouers se troba a sa plaça d'es Sabater, per això es carrer Bisbe Taixaquet és quasi un circuit de competició. I lo més gros és que en es cantó d'es Vall hi sol haver un municipal que no els diu o no pot dir-los res. Per fer de faristol més valdria que estàs en es "cuartelillo" i no faria mal d'ulls ni tampoc tendria fred ni estaria a sa brusca.

\*\*\*

Es rebumbori i ses conjectures i estirades per a ses properes Eleccions Municipals ja estan en marxa. P'es partit d'es PSOE tot va da munt rodes. Han començat sa cursa abans que ets altres i a més han tengut partida de cavalls. Es d'AP cerquen un cap de llista que puguin contrarrestar sa bona partida de s'actual oposició.

\*\*\*

Segons informes d'es

mussolet, devers es CDS hi corren mals vents. Certs militants novells, d'es novell partit, se n'adonen que també es pretén des de Ciutat que es partit funcioni des de dalt cap a avall, pressionant a s'executiva llucmajorera perquè accepti a un antic "Uematé" llucmajorer, afiliat a Ciutat. Això ha caigut com un tro a sa majoria de Cedeessistes llucmajorers no estan disposats a passar per aquí. Ses espases són enlaire. Si de Ciutat no amo-

llen, probablement hi haurà dimissions en grup.

\*\*\*

Per devers es bar d'es portaveu d'es PSOE han vist es president d'es Club Nàutic de S'Arenal i promotor d'es Polígon Industrial de S'Arenal.

Segons s'òliba, que des de l'església els atalaiava, ni en Tomàs Garcias és aficionat a sa nàutica ni el Sr. Joan Miquel és caçador.

Per què seran aquests contactes?



CENTRE OPTIC  
EXPOLENT



LENTS DE CONTACTE  
CONTROL VISIO  
M. Paloma Garí  
Optica Optometrista  
Contactòloga

C. Berga, 26 - Tel. 26 33 74 S'ARENAL

TALLER DE JOIERIA  *Olegario*

Treballam el seu or i  
argent

Gravat i compostures  
Trofeus esportius

CARRER BUIA 7  
LLUCMAJOR





**C. D. Espanya I Regional**

**“Guerra” a Son Roca**

Joan Quintana.

Des de que el Ferriolenc ens va aturar la “volada” —la línia ascendent que duia l'Espanya que ja durava set setmanes— s'han jugat pocs partits, només tres, fins el moment d'escriure aquests comentari. Això sí, dissortadament, un d'ells, jugat a Son Roca, el qual serà recordat tristament pels incidents extraesportius que tengueren lloc un dematí del darrer diumenge de febrer.

La cosa ja venia del partit de la primera volta: la “guerra” estava declarada però els “guerrers” no varen ser els mateixos i alguns dels culpables dels incidents que es varen esdevenir a Lluçmajor es guardaren molt d'aparèixer per Son Roca. I va passar el que havia de passar, com sempre, va pagar el sastre pel teixidor. Es sabia d'antuvi i ningú no va fer res per evitar el pitjor i si es va fer no va servir de res. Les forces de seguretat, quan va haver acabat es partit, eren escasses per protegir els espanyistes de les iras dels... (no sé quin nom tenen) que aguardaven per “fer joquets” als jugadors del C.D. Espanya. I per si això fos poc, només un directiu del conjunt llucmajorer (Joan Oller) per carregar-se el “mort”.

Però abans d'estendre-mos en aquest partit hem de comentar els dos que es varen jugar abans, és a dir el Juve-Espanya i l'Espanya-Marratxí.

JUVE, 2 - ESPANYA, 3

Bon dematí, el qual va

servir de fons per a un partit entretengut en el qual fins els dos minuts darrers el marcador no es va decantar a favor dels visitants.

Malgrat que l'Espanya presentàs una alineació de circumstàncies, va aconseguir una victòria merescuda, ja que va ser l'equip que millor va jugar.

Passant al comentari en concret, s'ha de dir que el despertar dels locals va ser prest, perquè ja en el minut 4 passaven davant en el marcador. No obstant això, la reacció dels visitants no se va fer esperar i va ser Páez en una jugada combinada amb Leo, el qual va nivellar el marcador quan transcorria el minut vint. Amb aquest resultat es va arribar al descans.

La segona meitat guanyaria en emoció, i sobretot els quinze minuts darrers, perquè en el min. 77 un centre xut de “Mexicano” culminaria en gol posant per davant els visitants. En el minut 83 empataren els de casa i Monserrat, quan faltaven dos minuts, a través de falta directa llançada de forma magistral va donar la victòria als blaus.

Dos punts importants, que fan mantenir les esperances d'un possible ascens.

ESPANYA, 2  
MARRATXÍ, 1

Horabaixa de sol en el municipal de Lluçmajor i va semblar motivar la presència d'alguns espectadors més dels habituals els quals varen presenciar un encontre que no seria d'allò més entretingut.



J.A. Agulló, Leo Gil i J. Mas.

Si analitzam l'encontre hem de dir que hi hagué una part per cada equip, essent la primera per a l'Espanya i la segona per al combinat visitant.

En efecte, els primers 45 minuts varen ser de l'equip local el qual va lluitar més que el seu rival i va aconseguir passar davant en el marcador quan el rellotge rebassava el minut 26, rematant el central Vich un corner al segon pal. Poc després va ser el leonés Olegario el qual culminant un contraatac aconseguiria el segon gol.

La segona part, varen canviar les coses, i els homes del Marratxí varen ser els que es varen imposar, sobretot, en el centre del camp. Així, idò, en una falta executada devers 30 metres del meta Sorell no va poder ser aturada i va arribar al fons de la porteria. Quan faltaven cinc minuts es va cometre un penalti en la persona de J. Tomàs

però Monserrat el va fallar i va tirar la pilota per damunt del llarguer.

SON ROCA, 1  
ESPANYA, 1.

Aquest partit com hem dit es va jugar el darrer diumenge de febrer, dia 22 perquè el diumenge abans, dia 15, havia estat jornada de descans. Com també ja hem escrit, aquest va ser un partit accidentat i polèmic en el qual hi hagué de tot excepte bon futbol.

En primer lloc els visitants no pogueren disposar del vestuari fins cinc minuts abans de començar l'encontre. En el minut 20 l'àrbitre va expulsar el central de l'equip local per insults al banquet de l'Espanya, la qual cosa va causar indignació als nombrosos espectadors que s'havien citat en el lloc passant a una còlera poc habitual.



A la vista d'aquesta situació, el col·legiat va demanar la presència de la força pública, i l'encontre va ser suspès durant mitja hora. La primera meitat, que després es va reanudar, va acabar amb empat a zero.

La segona part va ser encara més conflictiva. L'àrbitre va haver d'expulsar a dos nous jugadors locals per insults a la seva persona i això va ser la gota que va acabar de fer vessar el tassó.

Tot va anar empitjorant i això que el Son Roca tenia el marcador a favor (un gol marcat en un clar fora de joc). El C.D. Espanya va reaccionar davant tantes adversitat i va aconseguir el gol de l'empat quan faltaven cinc minuts per al final en una gran jugada de Páez que culminaria ell mateix.

Però si en el transcurs de l'encontre hi hagué incidents, aquests es varen

agreujar al final, ja que una multitud d'inqualificables estaven esperant als jugadors llucmajorers que sortissin dels vestuaris per assaciar els impulsos més primitius. La cosa, gràcies a Déu, no va anar a més, gràcies al seny d'uns pocs i únicament s'arribà a uns aïllats forcegeijos entre espectadors del Son Roca i jugadors de l'Espanya.

Es una vertadera llàstima que aquestes "guer-

res" encara es donin per aquests camps de Mallorca. D'altra banda no podem acabar aquesta ressenya sense esmentar la presència de Joan Oller, el qual en tot moment va estar de part dels jugadors i va ser l'únic que va acompanyar l'equip ja que de la resta dels directius no n'hi havia cap altre.

## Futbol d'Empreses

# El Restaurant Tropical jugarà la lliguilla

Quan llegireu aquest article s'haurà acabat el campionat i, de segur, que el Restaurant Tropical entrarà a jugar amb els capdavanters d'altres grups, la lliga final per al campionat de Mallorca, i tal vegada per al de Balears. Un any més, l'equip llucmajorer, que per segona vegada pren part en l'esmentat campionat, ha deixat molt alt el seu nom. Esperem que la sort sigui més venturosa que a la darrera fase final. Des de l'últim escrit, s'ha produït els següents resultats:

Jornada 22.  
7-II-87.  
R. TROPICAL, 4  
P. AUTOS GRIMALT, 0

Amb gols aconseguits per Jaume, Silverio, Magaña i Cano, l'equip local va derrotar còmodament als felanitxers.

Jornada 23.  
14-II-87.  
R. ESPUIT, 1  
R. TROPICAL, 2

Jugat amb llum artificial (començà a les 18,30 h.) i com que era un partit de rivalitat, al final es va poder guanyar gràcies als gols que marcaren Jaume i Silverio. Hem d'assenyalar el debut de Josep Ll. Garrido, President del Club, a causa de la manca de jugadors, el qual es lesionà, però sense importància.

Jornada 24.  
21-II-87.



Equip Restaurant Tropical.

R. TROPICAL, 5  
COMERCIAL MARI, 2

Encontre disputat al Municipal de Llucmajor, el dematí a les 11 hores, i amb gols de Ferragut, Jaume, Magaña, Mateu Roig i en pròpia porta, El Tropical sumà dos punts importants per a l'esprint final.

Jornada 25.  
01-III-87.

AUT. LEVANTE, 0  
R. TROPICAL, 2

Encontre jugat diumenge a les 9 del matí i contra l'equip algaidí incomplet (solament varen ser nou jugadors) l'equip llucmajorer va desenvolupar tal vegada el pitjor joc de tot el campionat.

Davant de la superioritat numèrica i la consegüent retardada de jugadors de l'equip contrari, el Tropical s'esforçà per fer

la guerra sense ordre i, gràcies que al final dos gols (un a cada temps) pujaren al marcador. Aquests foren aconseguits per Silverio i Manresa.

A falta d'un encontre, el Portes Sans i el R. Tropical són els capdavanters empatats (el gol veratge directe és favorable al P. Sans) i en tercer lloc hi ha el Cade Paquera.

JAUME.

# L'esport a S'Arenal

Tomeu Sbert.

**TROFEU MARE NOSTRUM DE VELA.** Es disputà el "Trofeu Mare Nostrum" de vela, classe "Europa". La classificació final fou: 1r. "Soyro V" de Iavan Puigdorfila, del Club N. Arenal. Fins a catorze classificats.

En la categoria de "Snipe" i "420", organitzats per el C.N. Ca'n Pastilla essent guanyadors "Torval" d'Ivan Torralba i "Mallorca", de Ceferino Vila i Enrique Fernández, respectivament.

Ja que parlem de Mare Nostrum, diguem que el "Trofeu Maxim Golejador" que dona l'agència de S'Arenal de l'esmentada entitat d'assegurances, podria esser guanyat aquesta temporada per Paco Ruiz, que és qui ha fet més dianes al portal contrari. El segueixen Cano, Navarro, Toledo, García-Mena i Bueno, que fou traspasat al Montuiri, en una operació sorprenent i inesperada.

**SELECCIONATS:** Els jugadors de categoria alevis de la U.D. Arenal, Antoni Romero Cabello i Manolo Izquierdo Cano han estat seleccionats per formar part de la Selecció Balear en l'esmentada categoria. Es la primera vegada en la història que dos jugadors areners del futbol base, mereixen l'atenció del Seleccionador Regional.

**DE TERCERA REGIONAL, RES.** Aquesta temporada l'equip de Prefereent continuarà militant a la mateixa categoria. D'ascens a Tercera Nacional, res de res. Les esperances quedaren totes per terra. Lessions i altres coses, han fet que l'equip del "Camp Roses" estigui mesclat entre els de la part baixa de la classificació. Només faltaria que descendissin a Primera Regional... I tot és possible. I es permeten el luxe de cedir en Bueno al Montuiri...

**MARATHON.** Aquest mes de març es celebra el tradicional "Marathon Plat-



Cerrillo, extrem de l'U.D. Arenal.

ja de Palma". Organitzat per el Club Aspe, que presideix en Mateu Perelló Molinas. S'espera molta participació. Patrocini del Consell Insular de Mallorca.

**PRESIDENT HONORARI.** El "Club Falcons de Mallorca" té des de fa una setmana Sebastià Barceló Barceló "d'es Bacomó" com a president honorari, ja que ell a l'assemblea celebrada per la gent

del Club, presentà la dimissió amb caràcter irrevocable. El nou president és Sebastià Perelló.

**DOMINO.** Organitzat per la "Penya Real Mallorca - Arenal" i "Unió Esportiva Arenal", ha tengut lloc la celebració d'un torneig de "dominó". 21 parelles han participat. Molta animació i molta igualtat en punts entre els primers classificats. L'entrega de trofeus es va celebrar al llarg d'un sopar en el "Complex Esportiu Son Verí". Els participants foren: López-Titos, Baidez Echevarría, Baños-Casado, Martí-Ferrer, García-Ortiz, Claudio-Trolla, Gómez-López Menchero, Ruiz-González, Vicente-Palmas, Ruiz-González, Titos-Lopito, Sánchez-Gambio, Chaparro-Ginard, Molineros-Tomás (Campions), Serrano-Sánchez, Pérez-Antoni, Baidez-Caldarón, Martí-Busquets, Pou-Villas, Núñez Del Olmo, Ortiz-Macías i Serrano Avilés.



**EQUIP JUVENILS C.D. ESPANYA:**  
 Drets: Marc Vidal, G. González, M. Corbalán, B. Adrover, J. Jiménez, B. Salvà, A. Salom, J.A. Agulló, J. Reina i S. Pérez.  
 Asseguts: M. Matas, O. Riera, Fuentes, J. Cano, Ll. Mòjer, M. Cirer i A. Gálvez.

## Història del Jiu-Jitsu

Tots sabem que el Jiu-Jitsu (es coneix de totes dues maneres) és l'Art Marcial més antic del Japó. L'origen històric es remunta al període Yoroï-Humtchi, anterior al Sumo, que era una lluita, llavors per la supervivència i un no espectacle esportiu (pie de rituals, això sí) com ho és actualment.

El Jiu-Jitsu sorgeix amb força en temps de pau imposat per Tokugawa als senyors feudals japonesos al final del S. XVI. Els homes preparats per a la guerra no troben en la pau una altra forma d'expressió més que la de seguir una vida d'exercici i de lluita. El Samurai no es resigna a esperar còmodament a casa seva; necessita alguna cosa que el mantengui en condicions de prosseguir, quan arribi el moment, el combat: és el naixement del Jiu-Jitsu.

No es pot parlar amb certesa que hi hagi un fundador del Jiu-Jitsu però podem especificar que aquesta ancestral Art Marcial es nodreix de dos grans corrents: un, com hem dit abans, típicament nipó i nascut durant el període Tokugawa (Dayto-Ryu, Yawa-do, Gawara-ge), mètodes coneguts com escoles de Takeuchi o Takeuchi-Ryu, el començament de les quals és l'any 1532. El segon corrent, amb coneixements i contactes directes de la Xina, el situam l'any 1530, devers la Yoshin-Ryu i que la llegenda atribueix com Soke a Hoshitoki S. Akiyama.

El S. XVIII és el segle d'Or del Jiu-Jitsu, és quan coneix el màxim grau d'esplendor, fins que arribam a la fi del període Edo. A partir d'aquí, són moltes les escoles que es fraccionen i es creen variants i diferents estils (Ryu) com: Kito, Ten-shin, Yo-ryu... La restauració Meiji i l'aparició de les armes de foc marquen la decadència de les escoles de Jiu-Jitsu, essent avui en dia les de Kito-ryu, Yoshin-ryu, Hakko-ryu, Dayto-ryu, les hereves



d'aquella plèiade de tècniques diverses i nombroses. La tradició de l'espasa (ken-jutsu) està representada en la Yoshin-ryu el Soke 18o, de la qual és el Gran Mestre Nunetoshi Inoue (8è DAN). El seu màxim exponent en organització i tècniques modernes, la WJJF.

Després de la II Guerra Mundial, el Jiu-Jitsu s'extén pels països occidentals i a través d'ell, les Arts Marcials, Karate, Aikido, Kendo... (el Judo ja és conegut a Europa abans de la segona confrontació bèl·lica); prenen carta de naturalesa i s'afiancen amb força a tots els països. La influència del Jiu-Jitsu minva i dona pas a aquestes Arts Marcials, incorporant-se a aquest moviment el Taekwondo, Kung-Fu, Kempo i d'altres nombroses les quals, procedents d'Orient, proliferen en tot el món.

El cicle de la Història torna a portar el Jiu-Jitsu a primera fila. La seva arribada és espectacular i possiblement és imprevisible el desenvolupament, en base a que moltes persones prefereixen una disciplina Marcial sense competicions i amb un tripode operant (luxacions, atemis i projeccions) que no quadrícula a una forma d'acció única. És l'art subtil de cercar la victòria usant una tècnica senzilla i ràpida.

### QUE ES EL JIU-JITSU?

L'arma vertadera, invi-



*Antoni Bover, professor instructor de JIU-JITSU i de JUDO des Club Dojo-Kodokan de Lluçmajor.*

sible, permanent i eficaç dels Samurais constitueix la millor definició que podem atorgar a aquest art milenari d'origen xinès o tibetà (segons diferents fonts) es va estendre per tot Orient i va arribar al Japó on els que el varen rebre no només varen saber guardar les velles ensenyances sinó que varen enriquir el saber amb noves formes. Això és el Jiu-Jitsu.

Primerament, el Jiu-Jitsu és un art i no sempre se'l qualifica de combat actiu. Un gran mestre japonès deia que "aconseguir la victòria sense haver lliurat batalla és la idea, de l'estratègia de la guerra". Es pot vèncer sense entrar en contacte amb l'enemic.

En el Jiu-Jitsu s'ha de vèncer o vèncer's sem-

pre. La tècnica del Jiu-Jitsu, és senzilla i eficaç per dos motius bàsics:

a) Cercar l'economia de l'esforç

b) Aconseguir el màxim de rendiment amb el mínim de risc.

Per arribar al fi, ja definit, es pot procedir de les formes següents:

a) Esquivar i desplaçar-se.

b) Luxar (diverses articulacions)

c) projectar

d) estrangolar

e) precutar

f) bloquejar o aturar

g) immobilitzar.

Per a un profà, tot això pot semblar difícil o fins i tot impossible. Saben els que practiquen el Jiu-Jitsu que allò no és només realitzable sinó que a més a més és realitzable de manera fàcil, però això només és per a aquells que segueixen un mètode adequat de preparació i aprenentatge.

La Federació Espanyola de Judo i D.a. a través de la Secció Nacional de Jiu-Jitsu, ha posat a punt un programa i una metodologia.

El programa és progressiu i adequat a la realitat dels nostres dies amb una dificultat calculada per tal que no es perdi l'estímul de l'alumne al cap d'un temps: sempre queda alguna cosa per aprendre.

El risc de l'accident, sobretot en els debutants, queda exclòs perquè no s'inclouen les tècniques "més dures" fins que el practicant domini unes bases importants per a la seva seguretat, la qual cosa succeeix quan ja ha passat un any com a mínim.

La metodologia respon a uns estímul pedagògics suficients, que es basen en l'estudi constant de situacions reals que, constitueix una font de motivacions inesgotable.

Les tècniques podran ser aplicades contra un o varis Uke, però mai d'una forma injusta; és a dir, la defensa sempre serà proporcionada a l'atac.

Coordina: Quintana,



## Entre noltros

### NAIXEMENTS.

- Jaume Sánchez Picó, fill de Manuel i Isabel Ma., nasqué dia 30/1.
- Miquel López Vega, fill de Miquel i Bàrbara, nasqué dia 1/2.
- Diego Gil Millán, vill de Matias i Catalina, nasqué dia 1/2.
- Margalida Oliver Rodríguez, filla d'Antoni i Ma. del Carme, nasqué dia 3/2.
- Jordi Martí Maimó, fill de Jordi i Antònia, nasqué dia 9/2.
- Raul Gómez Sánchez, fill de Nobert i Francisca, nasqué dia 10/2.
- Francesc Salvà Reda, fill de Francesc i Lluçia, nasqué dia 22/2.

### MATRIMONIS.

- Josep Lluís de l'Aguila Nicasio i Rosa Maria Fajardo Arcega, es casaren al Jutjat de Pau dia 30/1.
- Jaume Guardiola Salvà i Aurèlia Camacho Rojas, es casaren a l'església de la Lactància de S'Arenal dia 31/1.
- Antoni Morell Bostone i Coloma Rubí Caravaca, es casaren a l'església de Sant Bonaventura dia 25/10/86.
- Lluís Oscar Reguera i Ma. Teresa Bernadé Domínguez, es casaren al Jutjat de Pau dia 12/2.

- Josep Manuel Parra López i Leonor Fernández Calero, es casaren a l'església de la Lactància de S'Arenal dia 24/1.
- Mateu Gayà Capellà i Nativitat Zaragoza López, es casaren a l'església de la Lactància de S'Arenal dia 14/2.
- Josep Brocal Mata i Agnès Maria Lucie Favini, es casaren al Jutjat de Pau dia 19/2.
- Nicolau Martí Fuentes i Josefina Pascual Fernández, es casaren a l'església de la Lactància de S'Arenal dia 22/2.

### DEFUNCIONS.

- Antoni Garcias Noguera, morí dia 30/1 als 82 anys.
- Joan Tur Cardona, morí dia 3/2 als 77 anys.
- Pedrona Mesquida Ferrer, morí dia 13/2 als 95 anys.
- Bernat Cardell Canyellas, morí dia 14/2 als 41 anys.
- Josep Garcia-Obesso Bernaola, morí dia 16/2 als 88 anys.
- Joan Sabert Grimalt, morí dia 18/2 als 86 anys.
- Coloma Caldés Arbós, morí dia 20/2 als 91 anys.
- Joana Maria Mas Salvà, morí dia 23/2 als 76 anys.
- Francisca Pomar Pomar, morí dia 23/2 als 71 anys.
- Catalina Salleras Palmer, morí dia 26/2 als 80 anys.
- Joana Maria Tomàs Vidal, morí dia 27/2 als 86 anys.
- Andrea Alou Vicens, morí dia 1/3 als 82 anys.
- Margalida Salvà Salvà, morí dia 18/2 als 81 anys.
- Antoni Sacares Monserrat, morí dia 19/2 als 79 anys.
- Guillem Taberner Puigserver, morí dia 22/2 als 81 anys.



# ELECTRICA *Calafat*

CRISTOBAL CALAFAT JUAN

Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 - LLUCMAJOR

## — VIDEO CLUB —

### LES NOSTRES DARRERES NOVETATS








**MÉS DE**

**1.500 TITOLS**

**TOT VHS**



**Sopa de lletres**

A C D F O R M I Q L  
 S L R B A O A H A E  
 E A L C G I C H A J  
 I D G E I A A L C U  
 R A P I D L R L E H  
 E C E F C A E Z B I  
 R R K O L S T M I T  
 R E A N V I U U N L  
 E M D K L J E O I X  
 F O R N E L L S B C

8 topònims menorquins.

**Solució**

**Sopa de lletres**

E B K C I H O A M C  
 R S C A N A R I A S  
 E L P D X L B M H M  
 T M N A J B A C O E  
 I E A L S L L Y N L  
 P A V F L A E G R I  
 U O A O V C A S H L  
 J D R E T E R U E L  
 U C R H P F E G Q A  
 A Z A T S I S T E R

Deu noms de vaixells que combatien al band Nacional a la guerra del 36.

**ENDEVINALLA.**

M'agrada mirar al carrer  
 i escopir-hi, siestic plena,  
 i jeure sempre d'esquena  
 o de panxa és mon quefer.  
 ¿Què és?

LES ESTIORES.

SOLUCIO A L'ENDEVINALLA ANTERIOR:

**P'es forat d'es moix**



**P'ES FORAT D'ES MOIX.**

Fa més d'un mes que el cantó del C. Convent i Sta. Càndida està així d'abandonat...

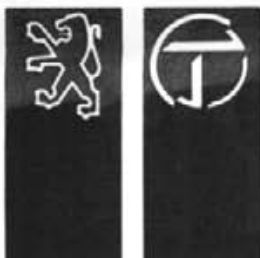
Hem duit molta sort!

Si en lloc de posar el Sr. Joan Puigserver de regidor d'Esports, l'haguéssim posat regidor de voravies (aceres), no tendríem tribuna coberta però tendríem les voravies amb rajoles d'or.



**CONSELL INSULAR DE MALLORCA**

SEU. E.I. D'EDUCACIO SANITARIA



**PEUGEOT  
TALBOT**

**TALLERES  
MARINA**



**PEUGEOT  
309**

***Això és  
una altra  
història***

**AGENTE  
OFICIAL**

Joan Ramon Clar  
Mestre de taller  
Carrer Marina, 104  
Tel. 66 05 21  
LLUCMAJOR



**BITLLETS DE VAIXELL  
I D'AVIÓ**

**OFERTA ESPECIAL VAIXELL**

**ANADA I TORNADA  
4 PERSONES I EL COTXE  
40.900 Ptes.**

TOTS AQUESTS SERVEIS ELS TROBAREU A  
"VIATGES XALOKI", SENSE CAP TIPUS DE  
SUPLEMENT SOBRE EL PREU OFICIAL

C/ Maria Antonia Salvà, 38  
Tel. 26 74 50 - 54 - 58

S'ARENAL



HAMBURGUESES  
"PERROS"  
"PINCHOS"  
"PEPITOS"

NOVA DECORACIO  
TERRASSA

Provin la  
nostra  
CUINA RAPIDA  
ÉS TROPI ! . . .

OBERT TOTS ELS DIES

SERVEI DE BEGUES I MENJARS  
DE QUALITAT A PREUS RAONABLES

Avinguda Carles V (Tel. 66 11 17) LLUCMAJOR

# AUTO-ELECTRIC Barcelona

Ronda de Ponent, s/n - Pedro A. Mataró, 55  
Teléfono 66 01 70  
LLUCMAJOR (Mallorca)



Venta y asistencia  
técnica de los productos

BOSCH  
Automóvil  
BOSCH  
Herramientas  
BLAUPUNKT  
Calentadores  
JUNKERS

## Blaupunkt CDP 05.

Lo definitivo en autohifi.



Modelo de instalación en coche	Formato de cassette	FM/AM en 2 bandas	Tiempo de silencio (20 dB) 120 segundos	Memoria de última estación	Modo de reposición	Estación automática	Preselec. 6 estaciones	Tráfico	Balance	Graves agudos
--------------------------------	---------------------	-------------------	---	----------------------------	--------------------	---------------------	------------------------	---------	---------	---------------



## InCarVideo Blaupunkt.

El primer sistema de video para automóvil de Europa.

El video Blaupunkt es un sistema de equipamiento innovador que muestra el vídeo en su funcionamiento. Se trata de un sistema de vídeo de alta definición que permite la recepción de programas de televisión en el interior del vehículo de un automóvil de TV móvil. Este video puede ser visto en cualquier momento y en cualquier lugar. El video es un ejemplo de tecnología de punta en el mundo de la electrónica. El video Blaupunkt es un sistema de vídeo móvil de alta definición. Este sistema de vídeo puede instalarse en un automóvil de cualquier modelo de vídeo móvil con un tamaño de 21 cm. Desde la base completa hasta la base. Puede adaptarse como accesorio opcional.

- Seguridad por freno automático para el motor video al estar conectado al sistema.
- El sistema es fácil de instalar y cubrir cualquier función.
- Cambio de vídeo para la grabación ETV, VHS, que incluye el sistema.
- Diseño como funda para la grabación de vídeo para su uso en cualquier lugar y en cualquier momento. Vea el video que muestra el video en cualquier momento en cualquier lugar.
- Accesorios opcionales.
- Modelo de vídeo para grabación ETV-VHS.

## Ecualesadores, amplificadores y amplificadores/ecualesadores Blaupunkt. Los componentes que dan 'más música'.



Antes de seguir adelante en V.D. se decide por un buen autorradio y unos buenos altavoces, después a de las opciones para conseguir un buen sonido en su coche. ¿Qué opción que es mejor? Blaupunkt dispone para usted un programa con 4 o 5. Blaupunkt puede ofrecerle la tecnología que V.D. necesita si sus exigencias de sonido son más elevadas. Si se decide más adelante a aumentar el sonido en su coche para conseguir un sonido más rico, mejor compensar la mayor pérdida de sonido. El video de la tecnología que puede ofrecer la misma. Blaupunkt responde con sistemas de audio que crean un sonido nuevo. Este es también uno de los motivos de nuestro éxito. Blaupunkt instala el futuro. He aquí las posibilidades de la tecnología de audio en el automóvil, que puede ofrecer un sonido como en un concierto.

Blaupunkt: instalamos el futuro.

## El sistema Blaupunkt Sound Component.



La fascinación del sonido puro: sistema motorista de altavoces para los perfeccionistas de la alta fidelidad en el automóvil.

El principio es lugar de capa acústica de 1 cm, muy voluminosa, se separan los altavoces de todas las bandas, medios y graves, que transmiten el campo de

sonido correspondiente, mediante un sistema de tres altavoces. El programa: sonido a la medida, selección de frecuencias, reproducción de 1 altavoz de agudos y 1 de graves en dos líneas de alta definición. El resultado: un sonido increíble. Encuentra información completa en el catálogo general Blaupunkt.

# AUTO RADIO CASSETTE DESDE 6.500 PTAS.

SERVICIO



## Rubí Automóviles Llucmajor, S.A.

Carretera Arenal, s/n. - Tel. 66 02 34  
Llucmajor  
(EDIFICIO SEAT)



Se complace en ofrecer sus servicios de  
reparación y recambios de:

**MOTOCICLETAS:** Yamaha - Vespa - Derbi

**CICLOMOTORES:** Derbi - Vespino - Puch  
Moblelette - Rieju - Sachs

**BICICLETAS:** G.A.C. - Derbi - BH - Orbea

**MOTOSIERRAS:** Stihl - Homelite

**MOTOCULTORES:** Mollon

★  
*¡Gran Novedad!*  
**Ciclomotor YAMAHA - YAMY**  
DESDE LOS 14 AÑOS